

KÁLNICKÉ Ozveny

www.kalnica.sk

Ročník XXIV. číslo 1 - jún 2020

Zdarma pre občanov Kálnice

Foto: Mikroregión Beckov - Zelená Voda - Bezovec 2012

Uznesenia z obecných zastupiteľstiev

Obecné zastupiteľstvo sa zišlo 12. decembra 2019 na svojom 9. zasadnutí a prijalo nasledovné uznesenia:

č.87-2019/Z Obecné zastupiteľstvo po prerokovaní, v súlade s §11 ods.4 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov – schvaľuje program rokovania OZ s navrhnutými zmenami

č.88-2019/Z Obecné zastupiteľstvo súhlasí s výrobou pamätnej tabule a bližšie miesto sa určí dodatočne.

č.89-2019/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje predsedu komisie pre kultúru, školstvo, šport a prácu s mládežou poslancu OZ Ľuboslava Batku.

č.90-2019/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje za člena do Rady školy v Kálnici poslankyňu Annu Krchnavú.

č.91-2019/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje VZN Obce Kálnica č. 2/2019 o poplatkoch za poskytnutie služieb občanom, vrátane prijatých pozmeňovacích návrhov.

č.92-2019/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na I. polrok 2020. Poveruje hlavnú kontrolórku obce výkonom kontrol podľa plánu kontrolnej činnosti.

č.93-2019/Z Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie stanovisko hlavnej kontrolórky obce k návrhu rozpočtu obce Kálnica na rok 2020 s výhľadom na roky 2021 – 2022.

č.94-2019/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje rozpočet Obce Kálnica na rok 2020, berie na vedomie návrh rozpočtu Obce Kálnica na roky 2021-2022.

č.95-2019/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje inventarizačné komisie.

č.96-2019/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje rozpočtové opatrenie č.8/2019: navýšenie bežných výdavkov o 5.528 Eur.

č.97-2019/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje prenájom priestorov p. č.40, budova č.332, k.ú. Kálnica, Jozefovi Mikéskovi za účelom zriadenia predajne potravín a rozličného tovaru.

č.98-2019/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje zverejňovanie podujatí organizované miestnymi organizáciami na webovej stránke bezplatne.

Verejné zhromaždenie 28.2.2020.
Foto: Ján Valovič

Obecné zastupiteľstvo sa zišlo 5. februára 2020 na svojom 10. zasadnutí a prijalo nasledovné uznesenia:

č.99-2020/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje program rokovania s navrhnutými zmenami.

č.100-2020/Z Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie správu o kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce za rok 2019.

č.101-2020/Z Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie informáciu o miere inflácie za rok 2019.

č.102-2020/Z Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie informáciu o harmonograme vývozu odpadov.

č.103-2020/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje plán zasadnutí OZ na rok 2020.

č.104-2020/Z Obecné zastupiteľstvo súhlasí s uskutočnením obecnej zbernej akcie dňa 15.2.2020.

č.105-2020/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje uskutočnenie akcie Beh oslobodenia v roku 2020.

č.106-2020/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje členov komisie pre kultúru, školstvo, šport a prácu s mládežou: predseda Ľuboslav Batka, členovia Marek Jamrich, Nikola Lendacká, Mgr. Martina Striežencová, Miloš Valovič, Žaneta Potocková.

č.107-2020/Z Obecné zastupiteľstvo súhlasí so zverejňovaním zápisníc zo zasadnutí komisií na internetovej stránke.

č.108-2020/Z Obecné zastupiteľstvo ukladá hlavnej kontrolórke obce preveriť, kto je zodpovedný za pokutu 165 eur.

Obecné zastupiteľstvo sa zišlo 25. februára

2020 na svojom 11. (mimoriadnom) zasadnutí a prijalo nasledovné uznesenia:

č.109-2020/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje program rokovania.

č.110-2020/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Ing. Ján Krchnavého (č.305) za nového člena do finančnej komisie.

č.111-2020/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje predloženie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na podporu „Wifi pre Teba“.

Obecné zastupiteľstvo sa zišlo 27. mája 2020 na svojom 12. zasadnutí a prijalo nasledovné uznesenia:

č.112-2020/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje program rokovania.

č.113-2020/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce Kálnica.

č.114-2020/Z Obecné zastupiteľstvo schvaľuje odkúpenie pozemku v prospech obce Kálnica KN-C, parc. č.43/4 záhrada o výmere 14 m2 za dohodnutú cenu 35 eur/m2.

č.115-2020/Z Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie správu o stave múzea, schvaľuje previesť exponáty a uskladniť ich v priestoroch kultúrneho domu a odporúča starostke obce osloviť odborníkov na kontrolu exponátov.

č.116-2020/Z Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie správu starostky obce o neplánovaných investičných a neinvestičných výdavkoch v súvislosti s Covid-19 a ukladá členom rady školy prejednať skutočný stav zariadení v ZŠ a MŠ Kálnica: okná na škole, stav elektriny v MŠ.

Zapísala: IP

Reakcia poslanca na článok v KO č.2 2019, s. 2

Dobrý deň, vážení spoluobčania,

som vami zvolený poslanec za našu obce, a týmto by som chcel reagovať na list pani Bučkovej z posledného čísla našich obecných novín, v ktorom sa vyslovila, že sa jej nepáči postoj zastupiteľstva k tomu času chorej našej pani starostke a že sa jej nepomáha, hádzu sa jej poľená pod nohy.

Pani Bučková asi nevie, že zastupiteľstvo v čase marôdky pani starostky zháňalo osobu spôsobilú pre prácu s vodou, že sme našli človeka, ktorý robí s vypracovávaním žiadostí na výzvy pre čerpanie z eurofondov práve pre problémy s vodou v obciach. Že Milan Ďuriš ušetril obci peniaze, keď sa naučil jednoduchým spôsobom prať filtre, zanesené kalom z vody čerpanej z vrtu, že tam celé leto lietali, kedy bolo treba, aby sme

mali v obci vodu – akú takú v rámci možností, ktoré vtedy boli. Tiež asi nevie, že pani Benáková sa podaril zohnať človeka, ktorý by nám vedel pomôcť s vrtom na Klokočovke (okrem človeka, ktorého zohnala pani starostka), a tak isto aj peniaze na pomoc s vodou. Asi si neuvedomila, že v obci prebiehal kultúrny a športový program aj v čase, keď pani starostka marodovala. O to viac ma prekvapil tento list, lebo pred jeho publikovaním a pred mojim odchodom na dovolenku sme sa s pani Bučkovou stretli osobne dvakrát a ani raz sa ma neopýtala, že prečo je tento problém s pani starostkou a prečo jej nepomáhame. Je tiež škoda, že miesto toho, aby sme sa stretali a rozprávali, si tu posielame na seba kontroly a anonymy, či už na jednotlivé osoby alebo na akcie, poriadnané v obci pre nás všetkých bez výnimky.

Myslím si, že sa pani Bučková unáhnila vo svojom výroku a hodnotení, ktoré bolo vyriešené iba na základe jedinej jej účasti na zastupiteľstve. Tiež som čakal na reakciu pani starostky, ktorá mohla už minimálne dvakrát reagovať na tento list a uviesť veci na správnu mieru. Možno z plnosti programu sa to nepodarilo a možno, že to bude v nasledujúcom čísle našich novín. Pretože aj to bolo jedno motto nastupujúcej pani starostky, zjednotenie občanov Kálnice. Bol by som rád, ak by sme sa začali správať ako občania Kálnice a riešili sme si svoje problémy najprv na úrovni susedov, občanov zástupcov a starostky. A možno by sa potom nemuselo stať, že sa bude odvolávať zástupca a naviac sa vzdá poslanectva.

Miloš Valovič

Vážení občania,

dostáva sa vám do rúk ďalšie číslo Kálnických ozvien – novín, kde by ste si mali prečítať príspevky o aktuálnom dianí v obci, ako sa darí obci, čo sa podarilo uskutočniť, prípadne čo sa plánuje a podobne. Namiesto toho, vidím, že je potreba zverejňovať siahodhlú reakciu na občiansky názor, v ktorom ani nebolo uvedené žiadne konkrétne meno. V článku poslanca Valoviča je však napísaných zopár nových a závažných skutočností, na vysvetlenie ktorých sa budem listom pýtať priamo spomínaných osôb. Od času, kedy bol uverejnený tento názor občianky, už bolo zo strany poslancov k tomu neskutočne veľa popísaných e-mailov, komentárov, názorov – i za čiarou! Pán poslanec Miloš Valovič sa dožaduje reakcie starostky. Budem teda reagovať, avšak mám za to, že keby sa na rokovaní „nedriemalo“, určite by toto nemuselo byť. Pokiaľ si pamätám, možnosť na reakciu bola po zverejnení názoru, pani Bučková sa zúčastnila aj ďalších zasadnutí, nikto „z dotknutých poslancov“ sa jej nespýtal, aby svoj názor vysvetlila. Starostka obce predsa nemá právo vyzývať a uzurpovať občana na zasadnutí obecného zastupiteľstva a už vonkoncom nie za názor. Išlo teda len o to, mať šou? A názor, že som si ten článok napísala sama – to je až smiešny názor. O článku som sa dozvedela pri príprave novín a nemám potrebu sa znížovať a pýtať si nasilu pozornosť. Mňa rodičia vychovali k hrdosť.

Reakciou bude znovu môj (nezmenený) príhovor, ktorým som sa vám, vážení občania, prihovorela na verejnom zhromaždení dňa 28.2.2020. Ono všetko so všetkým súvisí, v tom príhovore bola aj reakcia na, pre mňa zatiaľ nepochopiteľné, dianie, ale aj hľadanie cesty na spoluprácu medzi starostkou obce a obecným zastupiteľstvom. Pri písaní vyššie uvedených riadkov sa mi dostalo do rúk nasledovné motto: „Nezáleží na tom, kto bude starostom a kto budú poslanci. Mimoriadne dôležité je to, či budú zvolení funkcionári schopní spolupracovať.“

Príhovor starostky obce 28.2.2020:

„Dobrý večer, vážení občania!

Srdečne vás vítam na dnešnom už dlhšie avizovanom zhromaždení obyvateľov. Stretli sme sa tu, aby som vás oboznámila s činnosťou, so životom počas prvého volebného roka, a taktiež o tom, čo ďalej...

Vítam zároveň i poslancov obecného zastupiteľstva (niektorí sa ospravedlnili), hlavnú kontrolorku obce a dovoľte mi taktiež osobitne privítať host'a – odborného garanta, hydrogeológa – pána doktora Bulka.

Čas neskutočne rýchlo letí, ale na druhej strane je to akoby včera, čo sme tu spoločne ja i poslanci obecného zastupiteľstva podpísali sľub služby vám – občanom. Funkcie starostky obce som sa ujala po ustanovujúcom zasadnutí 9. decembra 2018 a s bývalým pánom starostom sme spísali odovzdávací protokol.

Prvá skúška prišla v podobe snehu – dá sa povedať snehovej kalamity, pretože napadalo toľko snehu ako už dávno nie. Zmobilizovali sa občania, chytili sme do ruky lopaty, stroje taktiež pomohli a skúšku sme zvládli. Ďakujem za to.

Pri odovzdaní funkcie, okrem iných záležitostí, bola jedna veľmi závažná a dôležitá – a to bolo oznámenie o podaní výpovede odborne spôsobilej osoby na zabezpečenie prevádzky vodovodu. Tak sme sa spolu s mojím zástupcom pustili do hľadania a zabezpečenia tejto pozície. By ste neverili, aký náročný a zdĺhavý to je proces. Doslova

sme chodili od obce – po obec, zisťovali informácie na internete, prosili sme o radu i Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Našťastie – podarilo sa a odborne spôsobilú osobu sme zabezpečili.

Druhá – ťažká skúška bola ohľadom kanalizácie. Informácia, že musíme zdokladovať schopnosť uhradiť neoprávnený náklad, ako je DPH vo výške cca 600 tisíc eur a spolufinancovanie projektu 5%, t.j. cca 150 tisíc, ma – mierne povedané prekvapila. Na to, aby ministerstvo vôbec schválilo avizovaný finančný príspevok, bolo potrebné toto zabezpečiť, pretože to Riadiaci orgán z dôvodu nezabezpečenia vrátil. A tak sa začal ďalší zdĺhavý proces zvažovania, ako to zabezpečiť. Stálo to veľa námahy, úsilia, premýšľania – ale podarilo sa i to. Zabezpečili sme zdokladovanie, že budeme schopní uhradiť DPH, a to tým, že sme sa stali dobrovoľnými platcami DPH a spolufinancovanie sa uvažuje formou úveru.

Tretia skúška – možno nie až tak zložitá, ale tiež ju bolo potrebné zvládnuť – bol projekt Biologicky rozložiteľný komunálny odpad, t. j. štiepkovanie. Zabezpečili sme rozloženie kontajnerov po obci, taktiež bola možnosť a je i naďalej, kto požiadala, dať kontajner i do záhrad občanov. Je to náročný projekt, ktorým je potrebné vyprodukovať určité množstvo biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu. Po preštudovaní projektu som zistila, že nejde však len o drevnú štiepku, ale i o kompostovanie – t. j. zelený odpad, napríklad kvety, tráva, listie, vyletá burina. Spôsob kompostovania však je potrebné ešte doriešiť a nastaviť mu postupnosť, aby ste vedeli ako postupovať.

Po obhliadke obecného majetku som videla, že nás čaká veľa práce. Veľa sa urobilo, vybudovalo, avšak i zanedbalo a z toho vyplýva, že je toho veľa na čom sa podpísal zub času. Obhliadka budov čerpacej stanice a vodojemu ukázala, že je potrebné urobiť veľa práce. Postupne od opravy strechy na čerpacej stanici – čo sa podarilo urobiť – po náterové práce, vylúčenie miestností, úprava okolia a podobne – to nás ešte postupne čaká.

Vážení občania, s myšlienkami, že mám síce veľa práce pred sebou, ale umiernené a s chuťou a vervou dať veci do poriadku, to zvládnem, ma šokovala správa, ktorá mi bola oznámená v mesiaci apríl minulého roka a týkala sa môjho zdravia. Nevedela som, čo sa so mnou deje a len postupne sa odhaľoval hrôzostrašný scenár. Avšak boj s vážnou chorobou, keď sa človek vzoprie, dokáže zvládnuť a som rada, že som to i vďaka vám, ktorí ste mi v tom pomáhali, zvládla. Chcela som to zvládnuť!

Ono, čo je dôležité – pri takýchto závažných skúškach sa zistiť, akú silu má človek, kto pri ňom naozaj stojí, kto nechce stáť, ukážu sa charaktery človeka, ukáže sa všetko... Nemoralizujem – iba hovorím zažité.

Keď chcem zhodnotiť svoju činnosť počas prvého roka – chcem povedať takto: viem o všetkých nepekných rečiach, o intrigách, do ktorých som bola vtiahnutá, viackrát som povedala, že sa nekamarám s klebetami a dnes o nich hovorím naposledy. Starosta obce musí strpieť veľkú mieru kritiky, ale iné je kritika a iné je osočovanie, a to už nedovoľím! Mrzia ma tie nepekné reči proti mne, mrzí ma a nerozumiem anonymnému podaniu voči mne, ale som s tým vysporiadaná. Taktiež si nezakladám pri návrate do práce na uvítaní kytičou, viem sa povzniesť aj nad neúctou k starostke obce... Pretože ako vaša starostka, ktorú ste si zvolili, mám voči vám hlavne zodpovednosť, nič nebrzdím, ale chráničim dedinu ako najlepšie viem – mám čisté svedomie voči vám všetkým a ničím som sa neprevinila – iba tým, že som ochorela. Nevedela som, netušila, ale myslím, že tu nemusím skladať účty o chorobe. Nikto nevie...

Načo žabomyšie vojny?! Načo vyhlásenia – keď chce vojnu, bude ju mať?! – to je také... čo na to povedať..., nie sme predsa vo vojne, žijeme v mieri a určite v tom mieri žiť chceme. A zvlášť, keď sa pozrieme okolo seba, čo sa deje vo svete. Často počúvam: „táto dedina bola vždy súdržná, toto tu ešte nebolo, čo sa deje...“ Tak, kde sa to stratilo? Kam sa to podelo? A prečo? Máme v obci aktuálny stav 1022 obyvateľov – to sú občania na trvalo prihlásení, okrem nich sú aj občania, ktorí žijú v obci neprihlásení... je veľa obyvateľov nových – ako im niekto hovorí „cudzárov“ ...ale aj ten cudzár má predsa rád Kálnicu, chce tu žiť, budoval, pomáhať. Nemôže?

Nikto nebol odnikadiaľ odohnaný, každý, kto odišiel, sa rozhodol sám. Či sa to týka ukončenia prenájmu obcej kuchyne, ukončenia funkcií i mandátu. Viete, ono je to tak, človek veľmi nerád – ale musí vedieť robiť aj nepopulárne rozhodnutia. A, bohužiaľ, dôsledky tých nepopulárnych rozhodnutí padajú na hlavu starostu – pretože on je ten kormidelník, najvyšší výkonný orgán obce, prvý človek v obci. A pri viac ako štyritisíc kompetenciách, ktoré samospráva má – zodpovednosť starostu obce je podobná prezidentke. Tá má však trochu viac šťastia – má okolo svojich poradcov. Či už jej radia dobre alebo zle – je iná otázka. Ja ako starostka obce svojich poradcov nemám. A už vonkoncom nie poradcu, ktorý mi drží nôž na krku a ktorého vraj musím poslúchať. Ja som, vždy som bola a budem samostatná žena a zvlášť, uvedomujúc si zodpovednosť ako hlavy obce – rozhodovať musím vedieť sama. Druhým dychom však dodávam, že som rada a ďakujem za všetku doterajšiu pomoc partnerovi, ktorý stojí pri mne, pretože veľakrát sa za ten rok stalo, že spolu s ním sme na prácu zostali traja, štyria ľudia... (hody, posedenie pre dôchodcov, mikulášsky večierok).

Toľko k minulosti. Nie žeby sa za ten rok nič neurobilo, to nie – ale bolo spomalené tempo, a to už si nikto z nás určite neželá. Chcem, aby sa presťalo s útokmi, zbytočnými výčitkami, zisťovacími telefonátmi poza chrbát! Vyslovujem želanie, aby sme sa pozerali do budúcnosti, aby sme vysúdali rukávy a pustili sa s vervou do práce! Na to potrebujem vás, vážení občania, na to potrebujem súdržných poslancov, pracovníkov úradu, na to sa potrebujeme navzájom celá dedina!

Čakajú nás najväčšie priority – akými sú hľadanie vody, zlegalizovanie a udržanie obecného vodovodu a plánované budovanie kanalizácie.

Je toho toľko, čo by sme chceli... Začať môžeme drobnými prácami, ako je namaľovať zábradlia, je potrebné opraviť strechu na vodojeme, v rámci možnosti upraviť brehy potokov, zub času sa podpísal aj na stĺpoch miestneho rozhlasu, na chodníkoch. Pišem žiadosť o finančné prostriedky z ministerstva financií na naliehavú rekonštrukciu základnej školy – hlavne vymeniť okná je potrebné a vedenie električky. Už na jeseň sme chceli – ponúkli dôchodcovia pomoc – natrieť drevo na prístrešku domu smútku, rada by som zmodernizovala v rámci možnosti vnútorné priestory domu smútku, zdravotné stredisko si tiež pýta svoje... Načrtá sa otázka múzea, ktoré doposiaľ nemá žiadny štatút a status múzea, avšak budova na uložené materiály nepostačuje a treba i tento problém riešiť... Faktom je, že počas roka som ako starostka obce ušetrila obci 20 tisíc eur – kde ich však použiť skôr???

Prvá, najdôležitejšia priorita – VODA. Počas minulého roka sa podarilo za veľmi krátku dobu zhotoviť projekt na realizáciu vrtu v Klokočovke, ktorý rieši už aj možnosť potiahnutia električky.

Pokračovanie na strane 4

Dokončenie príhovoru zo strany 3

Projekt sme podali ako žiadosť o príspevok na Environmentálny fond (ktorý je na Slovensku už roky). Bohužiaľ, nepodarilo sa získať finančné prostriedky, nakoľko fond (a hlavne zákon) vyžaduje stavebné povolenie, na vybavení ktorého začíname pracovať, aby sme mohli žiadosť tento rok podať znovu. Čo je však reálna vec je, že je začatý proces hydrogeologického prieskumu na Klokočovke – k tomuto počas diskusie poprosím hydrogeológa pána doktora Bulka o bližšie vysvetlenie.

Druhá veľká priorita obce je budovanie kanalizácie. Na obecnom zastupiteľstve som informovala, a taktiež informujem i vás, o aktuálnom stave: práve prebieha príprava verejného obstarávania na stavebné práce, a je povinnosťou dať túto prípravu na kontrolu – čo sa uskutočnilo a musíme čakať na vyjadrenie riadiaceho orgánu. Už viackrát bolo poukázané, že projektová dokumentácia je zastaraná – je ešte z roku 2008. Je však tak ako je a musí sa zosúladiť s aktuálnym stavom. V novembri minulého roka som podpísala Zmluvu o pridelení nenávratného finančného príspevku na kanalizáciu vo výške 2.861.916 Eur. Je dôležité vedieť, že súčasťou podmienok je zabezpečenie potrebného počtu napojených domácností. Takže v najbližšom období, vážení občania, bude potrebné z vašej strany sa vyjadriť k napojeniu. Ono to síce malo byť poriešené už pri uvažovaní o kanalizácii, nič to však nemení na skutočnosti, že je to potrebné a musia vyjadrenia občanov byť. A taktiež chcem upozorniť ešte na dve dôležité veci: na webovej stránke je zriadená nová sekcia „Budovanie kanalizácie“ – kde budeme zverejňovať všetky dôležité a potrebné informácie, aby ste boli oboznámení.

Taktiež, pokiaľ by niekto potreboval, rozhodla som, že každú stredu budem mať vyčlenenú pre vaše otázky a budem vám k dispozícii v úrade. Určite je pochopiteľné, a nemusím vysvetľovať svoju neprítomnosť, nakoľko starosta obce je ma-

nažer, ktorý nie je radový úradník, ale musí zabezpečovať chod obce aj inak. Či je to telefonicky, písomne, služobnou cestou – skrátka flexibilne. A taktiež vás chcem informovať, že som už avizovala, že k projektu „kanalizácia“ bude potrebné viacero stretnutí s vami – občanmi. Je v mojom, ale i v záujme celého obecného zastupiteľstva, aby ste boli informovaní.

Vážení občania, čakajú nás i spoločenské akcie v tomto roku. Ja som síce požadovala ich menšie zredukovanie, ale rozumom i snahe kultúrne sa zabávať. Len znovu podotýkam – čaká nás náročné finančné obdobie...

Najbližšie nás čaká 4. apríla Beh oslobodenia, a potom ďalšie spoločenské akcie, o ktorých sa dozvieme. Chcem však z tohto miesta apelovať na vás, že keď už obec kultúrnu akciu uskutoční, zapojte sa, prosím, prídte pozrieť, podporiť, povzbudiť. Konkrétne musím podotknúť už skritizovanú nezapojenosť do výstavy ovocia a zeleniny počas hodových osláv a preveľká škoda tak malého počtu na vianočnom koncerte – stál za to!

Ďakujem ešte raz za všetku pomoc: našim seniorom pri obecných kultúrnych, brigádnych či iných akciách. Šípkarom za pekné spievanie. Poľovným združeniam za poskytnutie diviny. Pani riaditeľke a „jej“ pedagogickému zboru za dôstojné a milé navčičovanie detí na kultúrne i spoločenské akcie. Kuchynskému personálu za kvalitnú stravu. Hasičskému zboru za pekné reprezentovanie obce – za to, že sa venujú deťom i za pomocné práce pri monitorovaní rôznych poveternostných situácií. Taktiež stolnotenistom, telovýchovnej jednote za reprezentáciu obce i za pomocné práce pri štiepkovaní. Divadelníkom a členom Kálnickej studienky za zviditeľňovanie obce a podporu detí ako nasledovníkov, MO Matice Slovenskej, v neposlednom rade i veľkej akcii Bikefest – tá tiež obec zviditeľňuje. Živnostníkov a podnikateľov v obci si vážim a plánujem s nimi užiť spoluprácu. Ďakujem všetkým komisiám za ich činnosť, všetkým poslancom obecného zastupiteľstva

a ešte raz i môjmu bývalému zástupcovi, i pracovníkom obecného úradu. Snáď som na nikoho nezabudla, ak by áno, prepáčte.

Vážení občania, chcem z tohto miesta vysloviť prosbu. Komunikujme spolu otvorene, ak niekto niečo má – prosím, nech sa páči, treba prísť – som tu pre vás. Taktiež i poslanci obecného zastupiteľstva – sú tu pre vás. Cez nich prezentujte svoje návrhy, požiadavky, pripomienky, ponúkanú pomoc. Naša práca je služba vám – občanom. To nie je post, ale pokorná funkcia – o tom je demokracia. Mala by byť a spoločne si želajme, aby bola. I zajtra, v deň volieb do Národnej rady Slovenskej republiky. Želám vám, aby ste si vybrali to, čo považujete za správne a všetkým nám želám hlavne zdravie a spokojnosť.

Ďakujem vám za pozornosť.“

Mgr. Iveta Poluchová, starostka

Zasadnutia Krízového štábu v Obci Kálnica

Vzhľadom na závažnosť situácie so šírením nového vírusového ochorenia starostka obce zvolala zasadnutia Krízového štábu Obce Kálnica dvakrát: dňa 6.3.2020 a 7.4.2020. Krízový štáb je starostkou obce určený v zložení: predseda Mgr. Iveta Poluchová, starostka obce, podpredseda Sylvia Bolechová, členovia: za oblasť zdravotníctva a sociálnej pomoci MUDr. Lenka Benáková, za oblasť požiarnej ochrany Tomáš Kukučka, za oblasť poriadkovo-bezpečnostného zabezpečenia Jaroslav Dovina, za oblasť humanity a zástupcovia organizácií Ing. Ján Krchnavý, č.422, a Ján Krchnavý, č.306, administratívny člen Ľubica Záhumenská. Toho času sa situácia upokojuje a pomaly sa dostávame do stabilizácie.

Dedina ako rodina - koronavírus

V súčasnosti žijeme v ťažkej a nepríjemnej dobe. Vo svete a rovnako aj takmer u každého z nás prevláda strach o svoj život. To je hlavnou príčinou našej utiahnutosti a vyprázdnenia ulíc aj v našej obci. Strach nás však nielen rozdeľuje, ale aj spája v tom, že si viac uvedomujeme hodnotu a zmysel nášho života. Ale aj spolupatričnosť k miestu, kde žijeme, lebo k tomu prispieva aj limitovanosť voľného pohybu, ktorý bol a zostáva trvalou charakteristikou nášho života. Nedočkavo čakáme na okamih, kedy skončia obmedzenia v dôsledku koronavírusovej pandémie. Som presvedčený, že to,

bohužiaľ, ešte chvíľu potrvá.

V takýchto chvíľach sa snažíme nájsť tu v obci to, čo inokedy hľadáme inde, napríklad v meste. Uvedomujme si, že v podmienkach pandémie sa ľudia nesmú kontaktovať. Ale ukázali nám, že napriek tomu si musíme pomáhať – byť ako jedna usporiadaná rodina. Príkladom a dôkazom toho je, že sa našlo mnoho ochotných rúk, ktoré ušili pre ďalších občanov rúška. Je len samozrejme, že im aj touto cestou patrí naša vďaka a uznanie.

V každej rodine nie sú len krásne slnečné oka-

mžiky, ale aj búrkové. Nedá sa povedať, že v našej obci je to inak, ale či chceme alebo nie, musíme konštatovať, že v obci doteraz, chvála Bohu, nebola žiadna veľká búrka. A aj tak sa po tých menších vyčislo a vyčistil sa „vzduch“.

Toto v podstate svedčí o tom, že tvrdenie popredného slovenského národnika, profesora Šipka, platí aj pre našu obec – že totiž žičlivosť iným ľudom patrí medzi najdôležitejšie ľudské hodnoty a vlastnosti aj v Kálnici.

Ing. Milan Bušo

Kultúrna komisia

Dovoľte mi, vážení spoluobčania, aby som vám v krátkosti priblížil činnosť kultúrnej komisie v poslednom období. Kultúrna komisia pracuje v zložení Ľuboslav Batka, Žaneta Potočková, Miloš Valovič, Nikola Lendacká, Martina Striežencová a Marek Jamrich. Vývoj udalostí, v súvislosti s pandemiou zapríčinil to, že poslednou akciou v obci bola obecná zabijačka, konaná 15. februára tohto roka. Ďalšie plánované akcie sa už, bohužiaľ, zrušili ako napr. vynášanie Moreny, Veľkonočná nedeľa, Beh oslobodenia, alebo sa konali bez účasti verejnosti, napr. položenie venca obetiam druhej svetovej vojny, stávanie mája. Taktiež sme si nemohli pripomenúť tradičným spôsobom, teda vystúpením detí zo ZŠ a MŠ

v kultúrnom dome, deň matiek, malou náplastou bolo rozoslanie pohľadníc matkám v obci.

Verím, že pozitívny vývoj udalostí zabezpečí to, že v druhom polroku budeme môcť kultúrno-spoločenské akcie organizovať bez väčších obmedzení. V najbližšom období by sa mala konať Vatra SNP, Hviezdicový výstup na dvojkríž a začiatkom septembra by sme chceli zorganizovať pre všetky deti ukončenie leta v areáli TJ Závažan Kálnica. Zamerať by sme sa taktiež chceli na hodové podujatie v Kálnici s názvom Kálnica sa baví a spomína. Akcia by bola v kultúrnom dome v termíne 31.10.2020 – 1.11.2020, kedy by mohli na akcii vystúpiť ľudia, ktorí sú rodáci

z Kálnice a predstaviť sa tak ostatným občanom. Preto aj touto cestou vás chcem požiadať, ak máte záujem, počas spomínaného víkendu predstaviť spoluobčanom svoje schopnosti, či už spevácke, hudobné alebo výtvarné, budeme radi, ak nám dáte o sebe vedieť.

Samozrejme, plánujeme aj ďalšie akcie v tomto roku, o ktorých vás budeme včas informovať a verím, že sa situácia z prvého polroka už nebude opakovať a budeme sa opäť stretávať na kultúrno-spoločenských akciách v obci.

Ľuboslav Batka – predseda kultúrnej komisie

POĎAKOVANIE za zvládnutie skúšky v podobe koronavírusu

Vážení občania, hoci sa už situácia pomaly uvoľňuje a veríme, že stráca, dovoľte mi aj touto cestou poďakovať všetkým Vám – občanom Kálnice za to, že ste boli zodpovední, že ste to vydržali a spolu sme to zvládli!

Za uštie rúšok pre spoluobčanov Žanetke Dvinovej s mamou, Ivetke Hladkej so sestrou Erikou, Zdenke Valovičovej - jej dcére a manželovi Jankovi, Milke Krchnavej z Popolky, Milke Pažitnej, Martuške Krchnavej, Elenke Šimkovej, Danke Bučkovej, Jarke Bušovej, Anke Krchnavej, č. 306, Silvi Pavlechovej, Vierke Gajdošechovej, Ľudke Dvinovej, Anke Zittovej, Libuške Kotulovej so Žanetkou Potočkovou a Lenke Kukučkovovej. Za dodanie látky, prípravu, balenie, dodanie

do domácností zamestnancom obecného úradu Blažke Šickovej, Ľubke Záhumenskej, Danke Krchnavej, Milanovi Valovičovi a poslancom, za poskytnutie látky riaditeľke ZŠ Martinke Striežencovej a Janke Bagovej a Tomášovi Kukučkovi, Zdenke Vráblovej, Božke Kmeťovej a Mirke Vojtovej za zásobovanie gumičkami.

Poďakovanie patrí i tým, ktorí sa nám starali o zásoby potravín či chleba – predajni COOP Jednota, potravinám Anka, miestnej pekárni i pracovníckam a doručovateľkám pošty i letákov. Taktiež lekáre MUDr. Lenke Benákovéj za starostlivosť.

Poďakovanie taktiež patrí členom DHZ Kálnica za pomoc pri dezinfekcii verejných

priestranstiev, Marošovi Valovičovi, ktorý nám bezplatne previedol dezinfekciu priestorov Základnej a materskej školy v Kálnici.

Milé šikovné ženy a muži, Vašou ochotou ste pomohli, aby každý obyvateľ Kálnice mal rúško a starostlivosť na zabránenie šírenia nového ochorenia, ktoré nás všetkých prekvapilo. Svojím prístupom ste dokázali, že Vám na spoluobčanoch záleží. Chcem vyjadriť úctu starším ženám, ktoré vzhľadom na svoj vek či zdravotný stav vôbec neváhali sa prihlásiť jedna za druhou a ponúkali svoju pomoc si šitím rúšok. Ešte raz veľká vďaka za všetko.

Starostka obce

25 rokov od schválenia symbolov našej obce

V rámci prípravy osláv 600. výročia prvej písomnej zmienky o obci Kálnica, ako jedna z mála obcí v tej dobe, snažili sme sa vytvoriť reprezentatívny symbol - erb obce. Nebolo to jednoduché, pretože dovtedy existovala len symbolika znázorňujúca Štefana kráľa na starom pečatidle z r. 1736. Na základe zverejnenej výzvy bolo podané viacero laických návrhov, ktoré ale nespĺňali platné heraldické požiadavky. Definitívnu heraldickú podobu, a tým i rešpektovanie takmer 14 pripomienok, do výslednej podoby spracoval PhDr. Ladislav Vrteľ. Návrh, už vopred prejednaný a schválený v Heraldickej komisii SR, bol predložený na definitívne schválenie obecnému zastupiteľstvu dňa 24.2.1995, ktoré tesnou väčšinou schválilo súčasné symboly obce – obecný erb, obecnú pečatľ a obecnú zástavu.

Návrh výslednej podoby, spĺňajúci náročné heraldické kritériá, bol schválený v Heraldickej komisii Slovenskej republiky a zaregistrovaný v Heraldickom registri SR pod signatúrou HR K-52/95. Formou obrazového i textového dokumentu je uložený na obecnom úrade. Neskoršie boli schválené i zásady jeho používania na verejnosti.

Erb obce má podobu zeleného štítu, v ktorom pod zlatou korunou je strieborná ryba. Z jeho farieb odvodené boli i farby zástavy obce, pozostávajúcej zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách zelenej, žltej, bielej a zelenej. Zástava je ukončená tromi cípmi.

Je to pekný erb, ktorého používanie sa časom všeobecne rozšírilo. Je zaujímavé i jeho laické zdôvodnenie tak, ako bolo na uvedenom zastupiteľstve prednesené ešte pred jeho zverejnením. Pre zaujímavosť, bližšia informácia o ideovom význame a obsahu erbu je na www.kalnica.sk - Informačný portál obce Kálnica v časti Zaujímavosti, pamiatky.

Nakoľko v roku 2021 si môžeme pripomenúť 625. výročie prvej písomnej zmienky o obci Kálnica, bolo by potrebné k týmto symbolom oficiálne určiť a schváliť i hymnu obce. Som presvedčený, že pieseň „Kálnica“ od Paľka Pavlecha sa takouto neoficiálnou hymnou obce už stala.

Ing. Miroslav Borcovan

Smetisko pri parku Jozefa Miloslava Hurbana

Aj takýto obraz sa nachádzal v mesiaci máj pred parkom J.M. Hurbana, keď miestny park skrášľovali preplnené smetné nádoby a neporiadok okolo nich. Zamyslime sa všetci nad takýmto správaním sa niektorých z nás, ktorým nezáleží na poriadku v našej obci. Ak by sa takýto neporiadok opakovanne nachádzal pri miestnom parku, pokojne toto miesto pomenujeme „Smetisko J.M. Hurbana“, lebo slúži ako zachytňový bod v nasledovnom znení: „Aha, k vám sa ide okolo toho smetiska pri parku?“

MUDr. Lenka Benáková

Podarí sa uchovať súčasné historické zbierky predmetov a dokumentov pre budúcnosť?

Pre uchovanie a zveľadenie časti historického a zbierkového dedičstva našej obce i pre budúce generácie, ktoré predstavuje zbierkový fond historických exponátov a dokumentácie umiestnenej na Zemanovci, je čas rozhodnúť o jeho ďalšej existencii. Pre pochopenie súčasnej situácie s etnografickou expozíciou pokladám za potrebné osvetliť dôvod jej vzniku, umiestnenie, súčasný stav i jeho príčiny, nutnosť riešenia a predbežný návrh na jej zlepšenie.

Expozícia vznikla ako jedna z prvých na Trenčiansku v roku 1996 pri príležitosti osláv 1. písomnej zmienky o obci Kálnica z podnetu obce i miestneho odboru Matice slovenskej. Jej zbierkový fond bol vytvorený z exponátov darovaných našimi občanmi a exponátov poskytnutých na základe výpožičnej zmluvy z Podjavorinského múzea v Novom Meste nad Váhom. Na jej odbornom zostavení sa aktívne a nezištne podieľali naši občania a pracovníci múzea, PhDr. Jožko Karlik, jeho manželka Janka, ktorá bola i kurátorkou výstavy, Mirko Ďurža a ďalší. Umiestnená bola vtedy v priestoroch domu po pani Štefancovej a Jána Hladkého, ktoré boli odkúpené od pozostalých prostredníctvom štátu ešte MNV pre účely budúcej bytovej výstavby, spoločne i s ďalšími okolitými objektmi (Filipovec, Zemanovec, Jančovec – miesto súčasnej prevádzky obce). Nakoľko plánovaná zástavba sa ešte nerealizovala, objekty boli využité ako dočasné miestne múzeum, posilňovňa, katolícka modlitebnica a Dom drobnochovateľov. Dom pani Štefancovej i Jána Hladkého na účely etnografickej výstavy na tú dobu priestorovo i stavebne po malých úpravách vyhovoval a bol na tento účel i využívaný. Problém nastal v dôsledku pretekania žump na stávajúcich bytovkách v dôsledku ich prepĺňania a nevyvážania. Problém, ktorý napriek rôznym urgenCIám i komisionálnym šetreniam sa obci nepodarilo doriešiť. Objekt i dvor zo žump katastrofálne podtekla a časť vonkajšej expozície i vnútra sa znehodnotila. Obec viackrát hľadala náhradný priestor (Šimovec, Hladkých, Kubišovec a ďalšie), ale neúspešne.

Foto: Ing. M. Borcovan

Pri zvážení možnosti výstavby novej 8-bytovky v roku 2009 obec využila pozemok v jej vlastníctve na Filipovci, kde bola t.č. r.k. modlitebnica a objekty jestvujúcej etnografickej výstavy, ktoré bolo potrebné urýchlene odstrániť. Zároveň najsť pre exponáty náhradný priestor. Využil sa voľný priestor na Zemanovci, ktorý drobnochovatelia už predtým opustili a bol nevyužívaný kvôli vysokej platbe za elektrinu, ktorá im zo strany ZEZ bola vyrubená. Núdzove bol za skromných finančných možností objekt upravený a podarilo sa preň zaviesť i úspornú sadzbu za el. energiu. Mali sme záujem o prenájom i susednej časti budovy vo vlastníctve p. Jaroslava Krchnavého, aj časti hospodárskej budovy vo dvore, ktoré sú využívané majiteľom v minimálnej miere – zatiaľ neúspešne. Uvedený priestor na Zemanovci, oproti predchádzajúcemu, bol podstatne menší, a preto časť exponátov bola narychlo uložená i do pivnice pod krčmou, kde je doposiaľ. Expozícia po nevyhnutnej núdzovej oprave budovy sa znovu podarilo otvoriť v roku 2013. Táto časť expozície bola s pomocou nadšencov z Matice slovenskej ošetrovaná a priebežne dopĺňaná. Exponáty zapožičané z múzea v Novom Meste nad Váhom boli viackrát pracovníkmi múzea kontrolované a k ich spokojnosti verifikované. V roku 2019 bol vypracovaný písomný informačný manuál k jestvujúcim exponátom, daný k dispozícii p. starostke i ďalším záujemcom. Materiál zo zariadení po chovateľoch i po pôvodných užívateľoch domu doposiaľ zostal na povale ako nepotrebný a zbytočný a časť bola premiestnená do pivnice vedľa klubu dôchodcov.

Problém nastal v dôsledku následného zatekania strechy okolo komína i nad samotným objektom, ktorú sme niekoľko krát núdzovo opravovali. Taktiež je problém z vlhnutím múrov, nakoľko nemá objekt dažďové zvody. V posledných 10 rokoch sme mali záujem strechu i komin opravovať. Janko Gajdošech spolu so spolupracovníkmi prezreli stav strechy i nosného systému a skonštatovali, že oprava by presiahla zamýšľanú sumu 5.000 Eur, dotácie, o ktorej získanie sa MS chcela uchádzať. Čiastočne sa opravila polámaná škridla, dvierka a teleso komína, zriadilo sa prirodzené odvetranie priestoru cez povalu, doplnilo sa vykurovanie o ďalšiu piecku a priestor sa začal využívať na pravidelné zasadnutia výboru MS. Nakoľko obec voľné financie nemala, ďalšia potrebná oprava sa už viac nerealizovala. Osobne som mal zdravotné problémy a na povale som už v poslednej dobe nešiel. Po diskusii na výbore MS, i s pánom Ing. Vladimírom

Víťazom, aj pani starostkou, bolo skonštatované, že pre zachovanie a ďalší osud tejto etnografickej a historickej expozície pre budúcnosť je potrebné nastolené problémy riešiť. Na úrovni obce sa rozhodnúť o jej ďalšej existencii, miesta prípadnej vhodnejšej odbornej inštalácie, stanoviť jej právny rámec, zásady využívania, i prideliť určité nevyhnutné finančné prostriedky. Na zasadnutí Obecného zastupiteľstva dňa 27.5.2020 bol uvedený problém nadnesený, ale vzhľadom k nepriaznivej finančnej situácii obce nedoriešený. Na zásadnú opravu jestvujúcej stavby obec jednoducho peniaze nemá. Následne problém sme sa pokúsili ďalej riešiť. Za prítomnosti dvoch členov stavebnej komisie (Anny Krchnavej a Milana Borcovana), Matice slovenskej (Ing. Samuela Jelinka, Igora Jelinka, Ing. Miroslava Borcovana), Milana Šicka a Ing. Vladimíra Víťaza bola 30. 5. urobená nová kontrolná obhliadka stavu budovy aj exponátov. Potvrdil sa havarijný stav časti stropu i reálna obava z možnosti postupného znehodnotenia originálnych listín i ďalších exponátov vzhľadom k vlhkosti a teplotnému režimu v miestnostiach. Prítomnými bolo po vzájomnej diskusii skonštatované a doporučené, aby z panelov s originálnymi listinnými exponátmi boli vyhotovené kópie k ďalšiemu prípadnému vystaveniu a originály po konzultácii s odbornými pracovníkmi múzea boli presunuté a bezpečne uskladnené na Kultúrnom dome. Jestvujúci priestor svojpomocne, vrátane strechy, nevyhnutne sa pokúsiť opraviť a miestnosti vybieliť. V ňom po úprave odborne reinnštalovať etnografickú časť pamätnej izby, dokumentujúcu spôsob života na dedine. Zároveň operatívne, po obhliadke, bola Milanom Borcovanom, Samkom a Igorom Jelinkom zabezpečená a podopretá časť poškodeného stropu.

Záverom obhliadky prítomnými bolo vyslovené predstavenie, že v najbližšom období za pomoci členov DHZ, Matice slovenskej, ochotných spoluobčanov i možných sponzorov sa pokúsime budovu nevyhnutne opraviť, a tak i etnografickú expozíciu zachrániť.

Verím, že doterajšia myšlienka zachovania i ďalšieho budovania etnografickej miestnej výstavy získa všeobecnú podporu a podarí sa zachrániť ešte i ďalšie exponáty z obce, ktoré sa dobou i súčasnými majiteľmi nenávratne ničia a strácajú. Pre historickú opodstatnenosť a zachovanie kultúrneho dedičstva obce i pre budúce generácie je to potrebné a nadsťasové.

Ing. Miroslav Borcovan
predseda MO Matice slovenskej v Kálnici

Foto: Ing. M. Borcovan

Veľkonočné sviatky s DHZ Kálnica

Veľkonočné sviatky sú spoločne s vianočnými jedny z najdôležitejších sviatkov v roku. Tieto mali byť už sami o sebe výnimočné aj vyhlásením vlády o nenavštevovaní svojich príbuzných a aj vplyvom tvrdých karanténnych dopadov koronavírusu na každého občana. Počas tohto obdobia si aj členovia obecného hasičského zboru plánovali prežitie sviatkov v úzkom kruhu svojej najbližšej rodiny. Tieto plány zmenilo o 10:00 hod Krajské operačné stredisko v Trenčíne, ktoré kontaktovalo náš zbor, aby sme skontrolovali Kálnickú dolinu na nahlásený požiar lesa v Považskom Inovci.

Som rád, že napriek sviatku sme v priebehu 10 minút boli pripravení splniť zadanú úlohu. Rozdelili sme sa na dve skupiny, kde sme na hasičskom aute Iveco Daily skontrolovali Krajnú dolinu a pomocou terénnej 4-kolky les po modrej značke od Pieskov až po Zrub na Ostrom vrchu. Lesný požiar sme zaregistrovali až na hrebni Kálnického chotára – bol lokalizovaný v Hôrčanskej doline. Horel les o rozlohe cca 15 ha, požiar sa už snažili uhasiť miestni hôrčanskí hasiči spoločne s OHZ z Nového Mesta nad Váhom, Novej Vsi a Pobedima. V priebehu 7-hodinového hasenia sa pridali zbory z Lúky, Modrovky a Beckova. Hasenie lesa v nedostupnom kopcovitom teréne sa vykonáva nosením 20 l genfo vakov na chrbte hasiča a manuálnymi hasením lokálnych požiarov. Takéto hasenie je enormne fyzicky náročné, už len samotná predstava, ako dobrovoľný hasič naberie z cisterny 20 l vody a v strmom kopcovitom teréne sa musí dostať k požiaru, vzdialenému približne 300 až 500 metrov od hasičskej cisterny, je sama o sebe dosť vyčerpávajúca. Predstavte si, že s 20 kg batohom na pleci chodíte po zhorenej alebo ešte horiacej pôde, vo vysokej horúčave a dyme sa snažíte uhasiť horiace stromy, konáre a na-

padané listy, ktoré vietor neustále rozducháva do nových a nových ohnísk. Počas likvidácie požiaru (pre nás v neznámom horskom prostredí) musia dobrovoľní hasiči z okolitých dedín úzko spolupracovať nielen s profesionálnym zborom z Nového Mesta nad Váhom, ktorý zastrešoval odborné velenie, ale hlavne sa zvýšila spolupráca dobrovoľných obecných zborov medzi sebou. Získavame tým nielen cenné skúsenosti ohľadne organizácie, súčinnosti, používanie techniky, vysielaciek, ale aj nové kontakty a priateľstvá. Požiar nám v poobedňajších hodinách pomohlo uhasiť počasie. Búrka, ktorá bola krátka, ale intenzívna, završila celodenné hasenie a nám zostalo len skontrolovanie celého požiariska a dohasenie horiacich kmeňov stromov. O 17:30 bolo veliteľom zásahu vyhlásené ukončenie hasenia a všetci sme sa mali sústrediť v priestore hasičskej zbrojnice v Hôrke nad Váhom, kde nás už čakala starostka z Hôrky pani Sevaldová a starosta Novej Vsi pán Jambor. Pre všetkých zasahujúcich vyhladených a smädných hasičov bolo pripravené občerstvenie, ktoré bolo naše prvé jedlo po 7-hodinovej šichte. Unavení, ale s dobrým pocitom, sme sa vrátili na našu hasičskú základňu do Kálnice a k svojim rodinám.

Chcel by som sa týmto ešte raz poďakovať zasahujúcim členom obecného hasičského zboru v Kálnici. Hasenia požiaru sa zúčastnili: Tomáš Kukučka, Milan Hrušovský, Peter Jurík, Marek Jamrich, Miroslav Dovina, Roman Valovič, Milan Borcovan a Roman Dovina, ktorý poskytol aj svoju terénnu 4-kolku, ktorá nám výrazne šetrila nohy a energiu.

A na záver. Požiar vznikol pravdepodobne od ohorka cigarety, ktorú odhodil nezodpovedný tiež „turista“. Preto apelujeme na občanov, aby hlavne počas horúcich dní dbali na zvýšenú opatnosť pri manipulácii s ohňom a zakladali ohne len vo vyhradených a bezpečných ohniskách.

Milan Borcovan, DHZ Kálnica

Mladí hasiči z Kálnice na CHODBOVICI

Aj tento ako aj po iné roky sme sa tešili na tohtoročné hasičské detské súťaže. Už tradične sa sezóna začína v Senici, kde sa koná už povestná Chodbovica. Je to súťaž mladých hasičov, ktorí súťažia v priestoroch základnej školy v Senici. V trojposchodovej budove sú na chodbách pripravené rôzne prekážky a hasičské disciplíny. Preteky začínajú v suteréne školy a po schodoch sa súťažiaci cez pripravené prekážky dostanú až na tretie poschodie. Následne musia zbehnúť znova do suterénu, kde je v priestore štartu aj cieľ. Na tento ročník sme sa zvlášť dôkladne pripravovali, pre niektorých mladých hasičov – Janka, Adriana a Dominika – to totižto bola z dôvodu veku posledná chodbovica a naopak pre Matúška a Jakubka to bola prvá premiéra na chodbovici. Prípravu sme trénovali v KD a musím konštatovať, že sme boli dobre pripravení. V konkurencii viac ako 50 družstiev sme sa snažili dosiahnuť čo najlepší výsledok, ale znova nám chýbalo len trošku toho povestného športového šťastia. Opäť sme zostali stáť pred bednou. Dôsledkom drobných nepozorností a stresu sme získali pár zbytočných trestných bodov. Skončili sme na peknom 4. mieste. Bolo to zatiaľ naše najlepšie umiestnenie a súťažiaci Janko Vaško, Adrián Vojta, Dominik Dovina, Matúš Dovina a Jakub Krchnavý môžu byť spokojní s dosiahnutým výsledkom.

Chodbovica je prvá a bohužiaľ zatiaľ aj posledná súťaž mladých hasičov v tomto roku. Pandémia COVID-19 mala výrazný vplyv na všetky pripravované športové aktivity, a to nielen v požiarnom športe. DHZ Kálnica bola nomi-

novaná na organizovanie jarného okresného postupového kola Plameň, ale všetky súťaže sú až do odvolania zrušené. Môžeme len dúfať, že opatrenia okolo corona vírusu čo najskôr pominú a my všetci sa budeme môcť vrátiť k predchádzajúcim záujmom a aktivitám.

Milan Borcovan, DHZ Kálnica

Rozprávková škôlka

V čase izolácie, ktorú sme všetci museli zvládnuť, v rástane našich najmenších ratolestí, živala aj naša materská škola prázdnotou. Inokedy triedy plné detského smiechu, spevu a radosti zo života vystriedali triedy prázdne, tiché a smutné. V tomto neľahkom čase vznikla myšlienka odvdačiť sa našim statočným detským bojovníkom a pripraviť pre nich prekvapenie.

Rozhodli sme sa steny tried skrášliť pestrofarebnými rozprávkovými maľbami, ktoré nielen spríjemnia deťom pobyt v MŠ, ale majú aj edukačný charakter. Neexistuje krajší výjav, ako pohľad dieťaťa s iskričkami v očiach v momente, keď uzerie niečo nové, zaujímavé a vzrušujúce. Presne takého pohľady sa nám, učiteľkám MŠ, naskytli 1.6.2020 na MDD, keď detičky po dlhom čase vchádzali do svojich tried. Privítala ich nová „Rozprávková škôlka“. A nástup do MŠ s dodržaním všetkých hygienických opatrení bol pre našich najmenších o to ľahší.

Kolektív MŠ

Foto: MŠ

Darček pre deti - múdry počin

Koronavírus COVID 19 prekázal plány a zámery všetkým. Možno sa ale táto pandémia najcitlivejšie a „najvejárovejšie“ dotkla detí a všetkého, čo s nimi súvisí.

Vážim si prácu pedagógov, vzdelávanie a kultúru považujem za rozhodujúce pre náš rozvoj, samozrejme, premietnutú do praxe – práce. Jedným z najdôležitejších predpokladov je však nielen to, aby nás mal kto a čo učiť, ale aby sme mali aj možnosť z čoho sa učiť.

Je pravdou, že v súčasnosti sa postupne nahrádzajú knihy v tlačenej podobe knihami v digitalizovanej forme, ktorú využívajú najmä mladí ľudia. Ovláda však každý z nás starších tak dobre počítač? A okrem toho je nás veľa takých, čo dajú prednosť „klasike“. Faktom tiež je, že veľa kníh z beletristickej klasiky ešte nie je digitalizovaných.

Ako človek, ktorý pozná hodnotu vzdelania a vedomostí, oceňujem počin našej ZŠ, ktorá so

súhlasom pani starostky rozšírila príručnú knižnicu v budove školy o nové knihy pre žiakov 1. až 5. ročníka o ďalšie exempláre.

So súhlasom obce vypracovali, najmä p. riaditeľka M. Striežencová a p. učiteľka K. Godálová, zoznam kníh, obnovili a rozšírili „školskú“ súčasť Obecnej knižnice o tie, o ktoré sa táto knižnica doplní z kníh, ktoré sa jednak nachádzajú v Obecnej knižnici, čím sa zadostučiní predpisu o zozname povinnej literatúry, a zároveň sa ušetrí obecné – hoci nie veľké – financie. Je to však príklad hodný nasledovania aj v budúcnosti. A jednak sa moderné zakúpiť z obecných prostriedkov. Táto knižnica sa bude dopĺňať o „povinnú“ literatúru aj v budúcnosti a verím, že sa zdroje na tento účel nájdu.

Zároveň je to príklad racionálneho a efektívneho využitia času počas prestávky vynútenej vyššou mocou.

Ing. Milan Bušo

Stretla sa lož s pravdou

Legenda hovorí, že sa jedného dňa stretla lož s pravdou.

„Dobrý deň.“ Povedala lož. „Dobrý deň.“ Odpovedala pravda. „Nádherný deň.“ Povedala lož. Pravda sa rozhládla, aby sa presvedčila, či je to tak. Bolo. „Nádherný deň.“ Povedala teda pravda. „Ešte krajšie je to jazero.“ Povedala lož. Pravda sa znovu rozhládla, či je to tak a súhlasila. Lož bežala k vode a povedala: „Tá voda je ešte úžasnejšia. Plávajme.“ Pravda sa dotkla vody svojimi prstami a voda bola naozaj skvelá. Dôverovala ľži.

Obidve sa vyzliekli a pokojne plávali.

Po chvíli vyšla lož z vody, obliekla si šaty pravdy a odišla. Pravda nebola schopná obliecť si šaty ľži, začala kráčať bez oblečenia a všetci sa jej desili, keď ju uvideli.

A tak sa stalo, že dnes ľudia radšej prijímajú lož oblečenú za pravdu, ako holú pravdu.

Jean-Léon Gérôme, 1896

Obraz: Pravda vychádzajúca zo studne, 1896

Autor: Jean-Léon Gérôme (1824–1904).

Zdroj: <https://www.wikidata.org/wiki/Q17275221>

MARÍNA Andrej Sládkovič

Pozri, krásna, na tých ruží krásu
v tom jej najkrásnejšom uzardení,
zvädne – spíchne – na zem sa premení,
ale krása duše nezná času:

Pozri, drahá, jak sa hviezdy trasú,
ako lesk ich velebne sa mení,
ony zhasnú, hádam, v okamžení,
ale čistá ľúbosť nezná času:

Čas aj peknú mladosť si prisvojí,
ale duše mladistvé, milené,
ani sama večnosť nerozdvojí,
zem a nebo časnosti sa bojí:

Ale duše verno spriatelene
ani sama večnosť nerozdvojí.

Čitateľom ozvien

Vážení čitateľa ozvien,

napriek všetkým nepriazniam doby čas sa nezastavil. A je tu tak ako vlni a ako mnoho rokov skôr najkrajší mesiac roka – mesiac lásky – mesiac máj. Myslím si, že pri tejto príležitosti najmä mladšej generácii, ktorá teraz pre koronavírusovú pandémiu nemá možnosť oboznámiť sa s dielami slovenských, ale i zahraničných autorov o láske, tak krásnom a vznešenom cite, prinášame ukážku z diela snáď najznámejšieho slovenského autora i diela o tomto do výšin neba povznášajúcom cite, ktorý pramení z úprimnosti a čistoty duše toho, kto ľúbí.

Želáme vám, aby ste prežili nielen v máji, ale počas celého života čo najviac takýchto citov.

Milan Bušo

Foto: L. Pavlech

Príjemné prekvapenie

S príchodom jari a prvých jarných dažďov sa tešia aj hubári na prvé jarné huby. Lenže posledná zima „bez snehu“ a suchá jar nás úplne pripravila o smrčky jedlé. Intenzívnejšie dažde síce na povrch zemský „povyťahovali“ nejaké májovky, avšak zväčša červavé. O to väčšiu radosť som mal z nálezu oranžovo-žltých krásavcov, vyrastajúcich z kmeňa odumretej čerešne, sírovcov obyčajných (*Laetiporus sulphureus*).

Huby, ktorú málokto zberá, huby, ktorá je veľmi nedocenená. Pritom sa jedná o chutnú jedlú hubu s liečivými účinkami, najmä

pre diabetikov a ľudí trpiacich vysokým krvným tlakom. Mladé plodnice sú skutočnou pochúťkou na jedálenskom stole. Dá sa pripraviť na smotane, na spôsob sviečkovej omáčky, dá sa vysmážať ako rezeň, dá sa grilovať, taktiež je vhodný do gulášu či na spôsob držkovej polievky.

Taktiež som sa dočítal, ako jeden pán sírovec lúhoval v slivovici, a takto pravidelne ho užívajúc sa dožil 94 rokov. Túto „poživeň“ som zatiaľ ešte nerobil, ani nechutnal, ale určite to vyskúšam.

Ľuboš Pavlech

Tažký životný osud včiel

Tieto riadky píšem ako dlhoročný včelár. S veľkým smútkom chcem opísať život včiel, ako aj namáhavú prácu kálnických včelárov pri chove včelstiev.

Občania Kálnice mali vždy bohaté znalosti o chove včiel. V Kálnici boli v minulosti veľmi uznávaní včelári, ako bol pán Adam Krchnavý, Milan Jakuš a Ján Pavlech. V súčasnej dobe kálnickí včelári pod vedením Tibora Valoviča dokázali vybudovať prvý včelársky náučný chodník na Slovensku, ktorý dodnes slúži širokej verejnosti k poznaniu života včiel. Osobne mám veľmi milé spomienky pri sprevádzaní trenčianskych dôchodcov po náučnom chodníku, keď pri prezentácii včelstiev prvýkrát videli život včiel zblízka, z 20 - 30 cm vzdialenosti. Videli nielen včielky a život v úli, ale aj čo je matka - kráľovná, čo je trúd, vajíčko, včelia larvička, ale aj ako sa včielky liahnu z bunky. Bolo pre nich veľkým prekvapením, že včielky na nich neútočia, ako sa o nich traduje. Návštevníkov na náučnom chodníku bolo nespočetné množstvo, aj z ďalekých Košíc. Kálnickí včelári udržiavajú náučný chodník, ako aj miniskansen včelárskych úľov, v minulosti používaných na včelárenie, ktorý sa zatiaľ nachádza v areáli prečerpávačky vody a bude mu v blízkej dobe určené viditeľnejšie miesto.

V súčasnosti sa včelárstvu v obci venuje 16 včelárov. Pôvodný počet 220 včelstiev v súčasných podmienkach poklesol na dnešných 150 včelstiev. Priblížme si dôvody poklesu počtu včelárov a včelstiev.

Kálnická príroda poskytovala včelám bohatý zdroj nektáru. Za týmto zdrojom nektáru do Kálnice kočovali cudzí včelári aj s 200 rodinami včelstiev. Bohatým zdrojom nektáru boli ovocné sady, vrbý, hlohy, agáty, lipy, maliny a iné. Taktiež lúky s bohatým druhovým spektrom bylín. Druhové zastúpenie lúčnych bylín bolo zdecimované postupným intenzívnym obhospodávaním lúk pri výrobe lúčneho sena. V súčasnej dobe sa už pôvodné druhy rastlín vyskytujú v obmedzenej miere.

Prečo píšem tieto riadky so smútkom? Pretože naše včelárstvo nám vymiera, a to nielen v dôsledku klimatických zmien, keď príroda už nie je, čo bývala, ale aj príchodom ochorení – najmä klieštika včelieho. Po pichnutí včely klieštikom sa včele rana nezacelí, ale do rany sa včeličke dostávajú chemické zlúčeniny, ktoré sa nachádzajú v ovzduší, a tie včielku paralyzujú a ona zahynie. Z pohľadu včelárov najväčšiu mieru na úhyne má na svedomí chemizácia v poľnohospodárstve. V súčasnosti naše polia nepoznajú prirodzenú výživu maštalným hnojom. Nevykonáva sa ani prirodzená orba, ktorá zabraňovala rozširovaniu burín. V súčasnosti sú buriny ničené chémiou. Rastliny sú vyživované a ošetrované chemickými prostriedkami, ochrana rastlín sa vykonáva chemicky. Chémiu máme v pôde, poľnohospodárskych rastlinách, kvetoch, vodách, ktorá v mnohých lokalitách kálnického chotára vyviera na povrch, spomeniem: Za mostekom, v Rybníkoch, v Riévajskej, Hrabovníku a Istvičove. Pri takomto obhospodávaní pôdy prirodzene vyvierajúce vody obsahujú chemické zlúčeniny. Naše včielky túto vodu pijú, pretože ju potrebujú k životu. Chémiu pijú nielen ony, ale pijeme ju aj my – obyvatelia Kálnice, ktorí sa chcú osviežiť vodičkou z našich blahodarných studienok, nachádzajúcich sa v lokalitách chotára. Pri ošetrovaní poľnohospodárskych plodín sú chemické postreky zanášané vetrom na kvitnúce nektárodajné stromy v údoliach.

V dôsledku týchto, či už klimatických zmien alebo chemizácie poľnohospodárstva, prichádzame o to vzácne, čo pre ľudstvo včielky znamenajú. Takto za posledných 5 rokov našim včelárom v Kálnici uhynulo asi 100 včelstiev. Preto mnohí včelári prestali včeláriť. S veľkou námahou zakladáme nové včelstvá, pretože tento tvor pre nás – rodených včelárov – veľa znamená. Nevčelárame kvôli finančným ziskom z medu, ale kvôli významu včely pre prírodu a ľudstvo. Produkcia medu klesla v posledných 20 rokoch na polovicu až štvrtinu. Včelí med sa stal

Foto: A. Rabatin

vyhľadávaným produktom. Pre ľudský organizmus je blahodarný nielen včelí med, ale aj iné včelie produkty: peľ, materská kašička a včelie žihadlá, ktoré sú prospešné pre zdravie.

Najnovšie poznatky ukázali, že aj včelím vzduchom a výparmi z úľov sa dá liečiť astma a posilňuje sa aj imunitný systém človeka. Vdychovanie vzduchu z úľa lieči najmä detskú akútnu astmu. Preto som vybudoval na svojej včelnici v Hrabovníku apidomček, kde sa záujemcovia môžu dobrovoľne nadýchať výparov a vzduchu z včiel. Preto všetkých záujemcov pozývam, aby prišli upevniť svoje zdravie a nabrať energiu a silu počas odpočinku v tomto domčeku. Prosím slušných ľudí, ktorí majú záujem upevniť si svoje zdravie, aby rešpektovali pokyny. Tie sa nachádzajú pri vstupe do domčeka. Na záver chcem spoluobčanov poprosiť, aby sami podľa svojho vedomia a svedomia nepoužívali chemické prostriedky v čase kvitnutia ovocných drevín. Tým prispievajú k úspešnejšiemu prežitiu včiel v prírode. Zároveň chcem navrhnúť komisii pre životné prostredie pri Obecnom zastupiteľstve v Kálnici, aby sa zamysleli nad vážnosťou situácie postrekov a chemizácie našim poľnohospodárom.

K článku pripájam aj fotodokumentáciu mojej včelnice. Posúďte sami v akom stave je včelstvo.

Alexander Rabatin

Naši jubilanti

Návšteva u Anny Urbanovej 16.6.2020 pri príležitosti jej 80. narodenín.
Foto: Dana Badžgoňová

Pri vašom krásnom výročí slzy sa tisnú do očí, srdce sa láskou rozbúši, radosť nám vchádza do duší, bozky sa snúbia s objatím a pery šepkajú dojatím. Žite dlho medzi nami, kým vás máme, nie sme sami. Všetko najlepšie k narodeninám.

Krásneho životného jubilea 90 ROKOV sa dožili

naši spoluobčania p.Zuzka Klinčúchová, p.Zuzka Juriková a p.Ján Hladký. Pána Jána Hladkého sme navštívili doma, zaspomínali sme si spolu s ním a jeho manželkou, ktorá tiež oslávila krásne životné jubileum 80 rokov, na ich mladé časy, ako to bolo kedysi, pozreli sme si fotografie, porozprávali sme sa o radoostiach a starostiach. Rovnako srdečne nás privítala pani Zuzka Juriková. Myslím, že sme ju potešili svojou návštevou a mohla sa zdôveriť so svojím ťažkým zdravotným stavom, ale aj s tým, ako sa pekuje o ňu stará jej rodina. Zuzku Klinčúchovú, ktorá je umiestnená v sociálnom zariadení, sme, bohužiaľ, nemohli navštíviť osobne kvôli momentálnemu problému s koronou. Dúfam, že pri najbližšej možnej príležitosti budeme tiež môcť priniesť malú kyticku a porozprávať sa s našou milou jubilantkou.

Ešte pred pandemiou sme stihli navštíviť aj p.Janka Dovinu pri príležitosti jeho životného jubilea 80 rokov. Pri príležitosti rovnakého životného jubilea 80 rokov sme navštívili aj pani Evičku Filipovú, nedá mi dodať, že aj my by sme chceli mať jej elán a pozitívne myslenie. Rovnako milo bola prevkapaná aj pani Anička Krchnavá, keď členky sociálnej komisie prišli na návštevu s milým vinšom a kytickou gratulácií k jej 85. narodeninám. Bohužiaľ, naše 85-ročné oslávenkyne,

a to pani Aničku Kukučkovú a pani Aničku Hrušovskú sme si uctili len podaním malej kyticky, nakoľko osobné návštevy ešte neboli vhodné pre pretrvávajúcu situáciu s Covid-19. Snáď v najbližšom čase budeme aj tieto občianky môcť osobne navštíviť.

Dúfam, že takýchto milých návštev bude ešte veľa a je pre nás radosť a česť sa stretávať s našimi najstaršími občanmi.

MUDr. Lenka Benáková

Návšteva u jubilanta Samuela Hladkého a jeho manželky 11.6.2020 pri príležitosti jeho 85. narodenín. Foto: Matúš Gašpar

Čriepky z Pamätnej knihy obce

Tieto údaje sa nachádzajú v Pamätnej knihe obce Kálnica, založenej dňa 10. júla 1934, ktoré do nej zapisala pani Viktória Kováčová.

Dozvedeli sme sa, že:

- rodina Hladký pochádza pôvodom z Moravy a do Kálnice sa prisťahovala v období reformácie;
- zemanovia bývali v ulici vo Dvoroch, a tie sa prv volali Zemianske Dvory;
- parenisko bola prv miestnosť v dome, kde bol umiestnený krb, pričom ohnisko bolo približne 3/4 metra nad zemou;
- po skončení poddanstva v roku 1849 došlo aj v Kálnici k značnej emigrácii; hlavné krajiny, kam ľudia odchádzali boli najmä Sedmohradsko, Morava a USA;
- Ladislav Mednyánsky, príbuzný maliara európskeho formátu, baróna Mednyánskeho, bol za účasť v boji za slobodu Maďarov v roku 1849 obesený v Leopoldove a jeho mŕtvolu po 4 dňoch od kata vykúpil a v noci doviezol do Beckova lesný Rieger, za čo jemu i potomkom bolo prisľúbené trvalé zamestnanie;
- v roku 1866 postihla Kálnicu pandémia cholery a vo viacerých prípadoch vymreli celé rodiny;
- v roku 1873 zničil požiar celú dolnú časť obce;
- v roku 1887 bola vystavaná evanjelická a. v. škola, do ktorej začali chodiť deti; učilo sa najmä v zime, na drevo sa skladali rodičia žiakov a učilo sa predovšetkým čítať, vyučujúcim sa platilo najmä naturaliami, ale kto chcel vedieť aj písať, ten si musel priplatiť 4 krajciare;
- za Rakúsko-Uhorska v škole učilo postupne 6 nediplomovaných (od roku 1900) a 6 diplomovaných učiteľov (do roku 1914);
- najväčší počet detí, ktoré školu navštevovali, bol 160, kedy už škola kapacitne nepostačovala

a v „novej“ základnej škole sa žiaci začali učiť od 1. septembra 1912;

- 18.12.1938 sa konali všeobecné voľby a zúčastnilo sa ich 100 oprávnených voličov;
- v budove školy bolo v tomto čase (1938) umiestnené velenie Telegrafného práporu, pričom vojaci boli ubytovaní po domoch, v stodoliach a šopách;
- aj v Kálnici bola založená 12.12.1939 HSL'S, jej predsedom sa stal Ján Urban a tajomník Štefan Staňo;
- vo voľbách v roku 1939 bol za komisára (starostu) obce zvolený Ján Ševčík – šéf pánice;
- v roku 1940 sa stal majiteľom prvého osobného auta Štefan Staňo, revízor Obilnej spoločnosti v Novom Meste nad Váhom a majiteľom prvého nákladného auta sa stal Ján Ševčík;
- v roku 1940 nebol v Kálnici zriadený samostatný poštový úrad, ale tunajší spadl do kompetencie beckovského.

Vážení čitatelia, myslíme si, že patrí do obsahu Kálnických ozvien aspoň niekoľkými riadkami si pripomenúť históriu obce. Naším zámerom je pripraviť aj niektoré doposiaľ neznáme momenty našich dejín, a to aj za pomoci múzea v Novom Meste nad Váhom či Trenčine. Základom však bude videnie života očami kronikárov našej obce. Tento výber bol zameraný aj na školstvo, lebo ani sa nenazdáme a budeme oslavovať 110. výročie uvedenia školy (v roku 2022) – školy, ktorá nám dala základy poznania. Veď si len predstavte všetkých žiakov, ktorí našu školu v Kálnici skončili. A viem, že človeka – občana neformuje len škola, ale, myslím si, že našu pozornosť si zaslúžia aj tieto parafrázované myšlienky: „Aká obec, taká škola a akí žiaci, takí občania. A „Za veľa, čo je vo mne dobré, vďačím najmä mame, škole a knihe.“

Milan Bušo

Spoločenská rubrika

• **Narodili sa:** Jozef Hlávek, Nina Jakušová, Leo Margolien, Rebeka Rýchliková, Amélia Vera Vojtová

• **Rozlúčili sme sa:** Anna Krchnavá, Jaroslav Kváčala, Emília Zittová, Zuzana Juriková, Ladislav Masár, Jana Šicková, Peter Gudánek, Pavla Krchnavá

• **Blahoželáme:** Vážení občania, touto cestou chceme zablahoželať dvom pre obec významným občanom, ktorí sa v tomto roku dožili úctyhodného veku.

Dňa 4.3.2020 sa dožila významného životného jubilea 75 rokov pani Milka Krchnavá, ktorá vykonáva dlhé roky funkciu hlavnej kontrolórky obce a ktorá dohliada nad rozumným hospodárením obce.

Milá pani kontrolórka, popriať šťastie, slnko v duši, to sa k sviatku ozaj sluší. A nech je aj telo zdravé, pripíť si je treba na oslave. Všetko len to najlepšie do ďalších rokov života, veľa radosti v kruhu blízkych a veľa zdravia.

Dňa 28.5.2020 v deň svojich menin sa dožil významného životného jubilea 75 rokov pán Vilko Uhlik, ktorý zasa dlhé roky vykonával prácu na obecnom vodovode a tento doslova chránil a zachránil...

Milý „ujo“, nech Váš život plynie ešte ako tichá voda, nech šťastný je ten, kto Vám ruku podá. Nech máte iba úsmev v tvári, nech Vaša bytosť zdravím, ktoré tak potrebujete, žiari.

Obom oslávencom želáme všetko len to najlepšie a srdečne ďakujeme za všetku pomoc v prospech obce.

Mgr. Iveta Poluchová
starostka obce

100 rokov od podpísania Trianonskej zmluvy a prvého slovenského zápisu konania Obecného zastupiteľstva v Kálnici

V týchto dňoch pripomíname si 100. výročie podpísania Trianonskej zmluvy, ktorou sa definitívne spresnili súčasné hranice bývalého Československa a ďalších štátov vytvorených po povojnovom rozdelení bývalého Rakúsko-Uhorska. Udalosti, ktorá je pre národný život Slovákov nesmierne dôležitá a ktorá pre mladú slovenskú generáciu je už viac menej neznáma. Z histórie je známe, že nielen hranice štátov, ale i celé ríše a štáty sa menili a prekonávali určitý vývoj, rozvoj, ale i zánik. A takouto zlomovou udalosťou v novodobej histórii Európy bolo nové stanovenie hraníc, vznik a zánik štátov v rámci povojnového usporiadania po 1. a 2. svetovej vojne.

Po 1. svetovej vojne, na základe uzatvorenej Versaillskej zmluvy z roku 1918, víťazné mocnosti uzákonnili nové povojnové usporiadanie Európy a stanovili hranice novovytvorených štátov. Prerozdelením porazeného Rakúsko-Uhorska na národné štáty bolo vytvorené Československo, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko a ďalšie štáty. Na základe tohto rozdelenia horná časť bývalého Uhorska, v ktorom žili rôz-

ne národnosti a s nimi i Slováci, pripadla do novovzniknutého Československa. S týmto rozdelením nebolo spokojné vytvorené Maďarsko, ktorého novovzniknuté územie už tvorilo len jednu tretinu pôvodného územia Uhorska, v ktorom mali Maďari výsostné postavenie a ostatné národnosti, vrátane slovenskej, neuznávali. Úradnou rečou bola len maďarčina a túto na všetkých úradných úrovniach i školách vyžadovali a vtíkali do ľudí a detí i násilu. Slovák bol pre nich len butathót – sprostý Slovák a slovenské územie Feldvidek – Horné Maďarsko. Slovákov ako národnosť neuznávali a títo boli za používanie slovenčiny tvrdo trestaní. Najväčší útlak nastal na začiatku storočia pred 1. svetovou vojnou v dôsledku prijatých tzv. Aponyho zákonov, ktorý tvrdo pocítila i Kálnica.

Ako je známe z histórie Kálnice, v roku 1906 kálnickí ochotnícki divadelníci si dovolili odohrať slovenskú divadelnú hru od Terézie Vansovej – Svedomie. Hra, odohraná na provizórnom javisku v parku, bola hraná po slovensky, čo v tej dobe bolo pre maďarskú vrchnosť neprípustné a poburujúce. Účinkujúci boli vrchnosťou vyhlásení za panslávov, mali byť potrestaní a režisér predstavenia učiteľ Bonko bol z učiteľstva na výstrahu vyhodnený. Tento silný maďarizačný tlak pretrvával ešte aj po vzniku Československa v r. 1918 až 1920 zo strany zotrúvavajúcich úradov i na jednaniach obecných zastupiteľstiev. Ako je známe z dochovaných zápisníc z jednaní Obecného zastupiteľstva v Kálnici, ktoré máme dokumentované od roku 1905, zlom nastal až 29. októbra 1920, kedy po prvýkrát v histórii úradný zápis jednania sa zhotovil v slovenskom jazyku. Pre zaujímavosť, obecné zastupiteľstvo na svojom mimoriadnom rokovaní za richtárčenia Adama Krchnavého surmu, prejednávalo potrebu a možnosť presunu vojnovéj maďarskej pôžičky obce od maďarskej banky na novovzniknutú československú štátnu banku. Taktiež po prvýkrát uvádzajú sa mená prítomných v slovenčine. János je nahradený Jánom, István Štefanom atď. Od tejto doby je možné sledovanie vývoja obce už v zrozumiteľnej pre občanov slovenskej materinskej reči.

S týmto povojnovým usporiadaním na základe Versaillskej zmluvy Maďarsko nebolo spokojné. Novourčené hranice vzniknutého Československa boli spochybňované a boli

miestom pohraničných nepokojov a vojnových stretov zo strany Maďarska. Až následná mierová zmluva, podpísaná dňa 4.6.1920 v Trianonskom paláci v Paríži medzi Maďarskom a Československom, definitívne Československu i ďalším štátom garantovala dohodnuté hranice. Zostala trauma a pocit nespravodlivosti a tragédie z rozdelenia u spoluobčanov maďarskej národnosti i samotného nezávislého Maďarska.

V súčasnej dobe, nielen na území Slovenska, ale hlavne na juhu Slovenska a v Maďarsku sa konali spomienkové slávnosti k uvedenej udalosti, ale s rozdielnym obsahom. Na strane Maďarska i našich občanov maďarskej národnosti pretrvávajú prejavy nespokojnosti s výsledkami Trianonskej zmluvy a vystupujú s požiadavkou jej revízie, čo pre stabilitu mieru v Európe i u nás je veľmi nebezpečné. Napriek tomu, že početná menšina Slovákov, žijúcich v čase Uhorska na území dnešného Maďarska, bola vplyvom maďarskej národnostnej politiky prakticky asimilovaná a stratila v Maďarsku reálnu budúcnosť rozvoja, maďarská menšina na Slovensku má takmer nadštandardnú možnosť rozvoja a uplatnenia. Až do tej miery, že občania slovenskej národnosti, žijúci na slovenskom juhu, sa postupne stávajú národnostnou a utlačovanou menšinou. Tento stav je alarmujúci i z toho dôvodu, že v zastúpení politických strán MOST HÍD a SMK sú vznášané i územné autonómne požiadavky, realizáciou ktorých asimilácia občanov slovenskej národnosti, žijúca na juhu Slovenska, by bola nezvratná. Politická akcia SMK s memorandom požiadaviek, odovzdaná predsedom vlády pri tohtoročnej spomienkovej slávnosti komentovaná neurčitými vyhláseniami premiéra Igora Matoviča tomu nasvedčuje.

A mladú generáciu, v ktorej je budúcnosť Slovenska, to málo zaujíma. Nech sú nám mementom slová J. M. Hurbana z básne „K mládeži“, v ktorej videl nádej a budúcnosť Slovákov:

„Mládež slovenská, ty bez chýb mladica bujná, slobodná, sťa Tatier orlica, ak ty z plazenja nevyreš sa k letu, beda národu i tebe i svetu“.

*Ing. Miroslav Borcovan
predseda MO Matice slovenskej v Kálnici*

Kto pozná ďalšieho vojnového hrdinu z Kálnice?

Pred poldruha rokom vyšla kniha Kálnickí vojaci vo Veľkej vojne (1914-1918), v ktorej je zoznam všetkých padlých z našej obce. Pátranie po rodákoch, ktorí vo vojne zahynuli, však stále pokračuje a len nedávno bol nájdený doteraz neznámy záznam v matrike zomrelých Horského delostreleckého pluku č.19 (R44). Je v ňom zapísaný Valovič Štefan, narodený v Kálnici v roku 1899, rímsky katolík, roľník, slobodný. Tento mladý 19 ročný chlapec zomrel na chrípku pár dní pred koncom vojny – 19.10.1918 v Rijeke v dnešnom Chorvátsku a pochovali ho tam o deň neskôr.

Je to iný vojak, ako v knižke uvedený Štefan Valovič, ktorý sa narodil v roku 1872 a zomrel na neznámom mieste. Pokiaľ by si niekto z našich čitateľov spomenul, že mal v rodine mladého vojaka menom Štefan Valovič, nech to oznámi do redakcie Kálnických ozvien alebo priamo spoluautorovi knihy

Sterb. register.									
Regiment oder Korps	Tag, Monat und Jahr, dass der Verstorbene gestorben ist	Ort, wo er gestorben ist	Ort, wo er begraben ist	Namen des Verstorbenen, bei Frauen den Namen, den sie bei dem Tode und während des Krieges geführt haben	Geburtsort, -tag und -jahr	Religion	Stand	Ort, wo er geboren ist	Ort, wo er zuletzt wohnte
...	1918	...	...	Valovič Štefan	...	...	...	...	...

Igorovi Ďuričovi na tel.: 0905 915 068 alebo e-mail: durici@gmail.com a možno sa nám podarí objasniť ďalšie biele miesto v histórii našej obce.

Igor Ďurič

Výber vtipov

Slovenský ľud sa cez ťažké časy dostával v minulosti svojou britkosťou mysle. K jej podstatným častiam patrí aj úsmev vyvolávajúca vtipnosť. A keďže ani dnes nám nie je ľahko, isto dobre padne pokúsiť sa prežiť tieto časy s úsmevom, ktorý vyvolá dobrý vtip. Takmer všetci vieme, že v našej obci sa narodil a veľa svojho života tu strávil umelec, maliar, spisovateľ, satirik a vydavateľ všeobecne obľúbeného periodika Kocúrkovo – Milan Stano. Sme radi, že súhlasil, aby sme vtipom a úsmevom z jeho diel prispeli k zlepšeniu nálady v jeho rodnej obci, ktorú má tak veľmi rád.

Kocúrkovo č. 5/2020

Viete prečo blondínky nechodia k psychiatrovi? Lebo by sa z nich zbláznili.

Blondinka príbehne ku zverolekárovi a vydešená mu tlačí do rúk nástenné hodiny – kukučky a zúfalo kričí: Zachráňte ich! Prestali kukať!

Rande na inzerát: On: Ako ťa spoznám?

Ona: Som blondína vysoká 156 cm a vážim 51 kg. A ja teba?

On: Som brunet a v ruke budem držať meter a váhu.

Rozprávajú sa dve ženy: Moja dcéra je v Paríži. Blondína nato: A moja v puberte!

Človek s koronavírusom nikdy nie je sám.

Keď pri nakupovaní čítam na obaloch s vajíčkami: „Vajcia z voľného výbehu“ zmocňuje sa ma záviš.

Koronavírus nevydrží dlho, lebo bol vyrobený v Číne.

Hovorí staršia žena kolegyniam v práci: Počujte ženy. Noste tie rúška. Má to zmysel. Jeden mladík mi dnes povedal „Slečna“.

Teraz je divná doba – na ruky si za deň nastriekam viac liehu ako ho vypijem.

Jeden poslanec sa pýta druhého: Mohol by si mi povedať, prečo nás ľudia nemajú rady? Veď nič nerobíme.

Nápis na náhrobnom kameni: Tu leží politik a čestný človek. Je to možné?

Prvoaprílový žart - Muž hovorí žene: Podviedol som ťa. Žena na to: Aj ja teba. Muž: Prvý apríl! Žena zasa: Desiateho októbra!

Policaisti v anekdotách

Policaist nahaňa zlodēja a kričí: Stoj: Zloděj mu na to: Stojte vy, lebo vás nikto nenaháňa!

Prečo blondinka tančuje pred semaforom? Lebo si myslí, že je na diskotéke.

Pán policajt! Včera v noci ma v parku znásilnili. Aj dnes tam idem už na ôsmu!

Mladý policajt nastúpi do autobusu a pred ním sedí pekná blondinka. Nevie, ako sa začať rozhovor, tak sa spýta: „Slečna, aj vy idete týmto autobusom?“

Kedy policajti čakajúci na zástavke MHD tancujú? Keď príde autobus tzv. harmonika.

Viete prečo jazdia policajti tak rýchlo? Aby nezaľudli, kam majú ísť, a aby im rýchlejšie ubehla služba!

Viete prečo blondínky stále otvárajú a zatvárajú fľašu od coca-coly? Lebo je tam napísané: Skús šťastie znova!

Viete, čo je policajný obušk? Je to elastický doplnok Ústavy.

Viete, kedy býva policajt smutný? Keď sa sám zúčastní vedomostnej súťaže a skončí až tretí!

Slovenská republika v anekdotách v rokoch 1993 až 2013

Čo je to ploskačka? Demižón po prijatí ekonomických opatrení!

Aký je najlepší prostriedok na chudnutie? Dôchodok!

Pri kúpe nového televízora hovorí fanatický športový fanúšik predavačke: „Len taký, v ktorom naši len vyhrávajú!“

Som dôchodca. Kto je viac? Každý!

Prečo sme vstúpili do EÚ? Kvôli našim deťom – lebo si nič iné nezaslúžili!

Čo je najhoršie na voľbe prezidenta republiky? To, že jeden musí vyhrať!

Kto sa teší najviac globálnemu otepľovaniu? Slovák pri pohľade na účet za teplo!

Viete, prečo je v transfúziách nedostatok krvi? Lebo nám ju prv vypijú politici!

Minister ponorený do korupčných škandálov je nadľahčovaný silou, ktorá ho vynesie až do poslaneckého kresla.

Dnešný politik musí mať s Božou pomocou z pekla šťastie!

Dnešní ľudia ani nevedia, čo je to bieda. Teda z výnimkou tých, čo chodia na futbal!

Môžete dnes stručne charakterizovať Slovensko? Áno – prišiel som, videl som, nepochopil som!

Na záver taký cigánsky: Pri predvolebnej korešpondenke hovorí kandidát zhromaždeným voličom – Rómom: „Viete, že keď budeme v EÚ, budete robiť len dva dni?“ Nato ktosi z davu s nevoľou v hlase zakričí: „Celé dva dni?“

Vybral Milan Bušo

Snád' nevyzerám tak staro

Už ste sa niekedy zadávali na iných ľudí rovnakého veku s takým čudným pocitom: „Snád' nevyzerám tak staro?“

Ak áno, tak tento sa vám bude páčiť!

Sedela som v čakárni svojho nového zubára a prezerala som si to tam. Uvidela som aj diplom, ktorý uvádzal celé meno svojho majiteľa. Zrazu som si spomenula: vysoký, pekný, tmavo-

vlasý chalan rovnakého mena so mnou chodil na gympeľ – už je tomu tak 40 rokov. Žeby to bol ten istý chalan, na ktorého som mala tajný záľusk?

Keď som ho však uvidela, rýchle som podobné myšlienky zavrhol. Tento, takmer plešatý, prešedivý muž s vráskavou tvárou, bol príliš starý, aby mohol byť mojim spolužiakom. Alebo???

Potom, ako mi prehliadol zuby, som sa ho spýtala, či nechodil na gymnázium Klementa Gottwalda. „Áno, chodil som tam, bol som jedným z najlepších,“ zapýril sa. „A kedy ste maturovali?“, spýtala som sa. Odpovedal: „V 1966. Prečo sa pýtate?“ „Tak, to ste boli v mojej triede!“ Prehlásila som nadšene. Pozorne si ma začal prezeráť. A potom sa ten hnusný, starý, vráskavý chlap spýtal: „A čo ste učili?“

Zdroj: internet

Zo života

Dobré svedomie obveseľuje.

Ži v pokoji s okolím.

Nebudeš svätejším, keď ťa ľudia chvália, ani horším, keď ťa hania.

Konať vždy dobre a nepyšniť z toho, je známkou pokornej duše.

Duchovné potechy prevyšujú všetky slasti sveta a rozkoše tela.

Trpezlivosť chváli každý, ale málokomu sa chce trpieť.

Kto miluje, vie čo znamená toto slovo. Ale každý, kto začne hľadať seba, prestáva milovať. Preto skúmaj a kroť túžby svojho srdca.

Samoláska je nepriateľ dobra a to, čo je ňou poškvrnené, nie je čisté a dokonalé.

Znášať krivdy je lepšie, ako páchať nepravosť.

Ťažké púšenie nastáva často z niečoho bezvýznamného.

Nestaraj sa všetečne o druhých a never všetkým rečiam, lebo človek sa často mylí.

Zriedkavý je taký priateľ, ktorý by vytrval v priateľstve s tebou vo všetkých tiesňach.

Človek sa chce častokrát zahľbiť do nebeských vecí, ale svetské veci a jeho žiadosti ho strhnú dolu.

Prirodzenosť pracuje len pre svoj zisk a záleží jej na tom, aký má z druhého osôh a zisk.

Milosť hľadá viac na to, čo osoží mnohým a nie na to, čo je jej výhodné a užitočné.

Zdroj: internet

Úspečných 5 rokov účinkovania matičného spevokolu Šípkari

Je tomu už takmer 25 rokov, čo začala v našej obci pri rôznych príležitostiach, ale hlavne pri občianskych pohreboch, vystupovať amatérska spevácka skupina. Jej činnosť sa aktivizovala len príležitostne a bola organizovaná obcou cez ZPOZ. Členovia boli prevažne už vtedy v dôchodcovskom veku, ale spájala ich spoločná snaha spolu si zaspievať. Zloženie skupiny sa podľa okolností menilo. Snahou vedenia obce i Miestneho odboru Matice slovenskej bolo už vtedy založiť stály spevokol, na základe skupiny spevákov z radov Dobrovoľného požiarneho zboru, ZPOZU a ďalších záujemcov, ale neúspešne. Pri spoločnom úvodnom stretnutí skonštatovali, že majú už plechové hlasy a treba hľadať mladších záujemcov. Takže zostalo len pri snahe a účinkovaní pri pohreboch, z čoho vznikol i neoficiálny názov „Pohrebanka“. Chýbal i hudobný sprievod a hlavne osoba, ktorá by si spevokol po hlasovej a organizačnej stránke zobrala na starosť. Pesničky, ktoré členovia pri týchto príležitostiach spievali, boli síce pekné, ale smutné. A pieseň by sa mala spievať hlavne pre radosť.

Určité oživenie nastalo v marci v roku 2014, odkedy sme sa začali nepravidelne stretávať v kultúrnom dome a spoločne pri peknej pesničke snažili sme si spríjemniť večerné chvíle. Piesne sa spievali náhodne, podľa želania zúčastnených. Nakoľko väčšina prítomných bola i členmi Matice slovenskej, na výbore 29.10.2014 bolo rozhodnuté, pokúsime sa vytvoriť spevokol. Za tým účelom bola snaha osloviť i ďalších záujemcov o aktívne prežitie voľných chvíľ s pesničkou. Myšlienka stala sa uskutočniteľnou prechodom Paľka Pavlecha, staršieho z trvalého zamestnania do dôchodku a pravidelnou účasťou na stretnutiach i dochádzajúceho harmonikára Igora Jelínka z Bratislavy do Kálnice.

Na predvianočnom zakladajúcom stretnutí záujemcov dňa 10.12.2014 v Kultúrnom dome sa už dohodlo založenie spevokolu a jeho pravidelné stretávanie sa pod vedením Paľka Pavlecha, ktorý sa stal zároveň jeho umeleckým vedúcim a prirodzenou autoritou. Obec nám vyšla v ústrety a dala nám k dispozícii možnosť stretávania sa i naďalej v kultúrnom dome a napomohla i materiálne s prepisom a rozmnožovaním textov piesní. Po prekonaní prvopočiatočných problémov stretnutia získavali čoraz viac na príťažlivosti i s tým, že od živelného spievania do stretnutí vkladali sa už i nácvik dohodnutých piesní a stretnutia čoraz viac získavali za sprievodu harmoniky na kvalite nácviku. Je prirodzené, že neostalo len pri nácvikoch a stretávaní sa, ale spevokol sa začal prezentovať i na verejnosti. Stal sa neodmysliteľnou súčasťou obecných podujatí. Prijal názov podľa dávnej

prezývky Kálničanov „Šípkári“, a čo je dôležité, jeho členovia pri stretnutí sa cítili dobre a uvoľnene.

Hlavným cieľom spevokolu stala sa prezentácia a oživovanie nielen pôvodných kálnických piesní a piesní zložených Paľkom Pavlechom, ale i prezentácia príležitostných piesní pri spoločensko-kultúrnych podujatiach v obci i mimo nej. Vystúpenia v Čachticiach, Lubine na Rohu, Selci i v Nesvadoch našli veľmi priaznivý ohlas u poslucháčov, svedčiaci o stúpajúcej úrovni spevokolu, šíriacemu touto cestou aj dobré meno našej obce. V roku 2017 spevokol sa stal kolektívnym členom Miestneho odboru Matice slovenskej, šíriacej slovenské povedomie vo verejnosti. Dá sa úspešne naplniť i motto spevokolu, ktoré znie: „Keď po nás už nič nezostane, aspoň nech ostane pekná spomienka v našich naspievaných

pesničkách“. Svedčia o tom doteraz naspievané tri CD-čky s kálnickými i príležitostnými piesňami. Vďaka pomoci a ich nahratiu pánom Igorom Kolínikom uzreli sveta pod názvami:

Kálnickí Šípkári Spievajú zo srdca, v r. 2017; Kálnickí Šípkári II – Každému, v r. 2018; Kálnickí Šípkári – Rodný kraj, v r. 2019. Tieto je možné si ešte zakúpiť za symbolickú cenu u pani Elenky ěcsiovej, Kálnica 304.

V súčasnej dobe má spevokol 15 stálych členov, ktorí sa pravidelne schádzajú pod vedením umeleckého vedúceho spevokolu Paľka Pavlecha. Sú to: Ján Bednár, Ing. Miroslav Borcovan, Elena ěcsiová, Elena Jamrichová, Igor Jelínek, Judita Jelínková, Ing. Samuel Jelínek, Anna Juriková, Štefan Jurík, Marta Krchnavá, Emilia Kulichová, Ján Hladký, Pavol Pavlech st., Zuzana Škulcová a Viera Urbanová.

V priebehu existencie v spevokole účinkovali aj Ivan Šimo, Danka Krchnavá, Ružena Bandurová, Elena Klčovská, Božena Bolechová a v poslednej dobe sa pripájajú členky a členovia súboru Kálnická studienka.

Neprijemná zdravotná „Corona“ situácia dočasne činnosť spevokolu prerušila. Veríme však, že postupný priaznivý vývoj pandémie znova umožní pravidelnú činnosť spevokolu obnoviť. Vzhľadom k vyššiemu veku i určitým zdravotným ťažkostiam jeho členov, spevokol rád do svojho kruhu privíta ďalších – a hlavne mladších záujemcov.

Poželajme mu preto na jeho ďalšom napredovaní, pri jeho doterajšom 5-ročnom jubileu činnosti, ešte veľa spoločne prežitých chvíľ a radosti z pekných piesní i ich prezentácie na verejnosti.

Ing. Miroslav Borcovan
Foto: Ján Valovič

Pod'akovanie

Vážená pani starostka I. Poluchová, vážený pán predseda MO MS Kálnica M. Borcovan, dovoľte mi poďakovať sa za pozvanie na divadelné predstavenie 26.1.2020 v KD Kálnica. Strávila som veľmi príjemné a pekné popoludnie na predstavení divadelnej hry „Richtárkine novoročné koláče“ autorky a režisérky Žanety Potočkovej. Od nej som sa dozvedela, že premiéra hry sa konala pri príležitosti jubilea Márie Valovičovej, jej babičky. Zvyky a tradície sú vďačnou témou mnohých autorov. S touto divadelnou hrou sa predstavujú na festivale Bošácke divadelné dosky v Bošáci, ktorý sa má konať 17.10.2020.

S autorkou hry Žanetou Potočkovou sa poznáme z festivalu pred dvoma rokmi. Súbor Kálnická studienka sa vtedy zúčastnil v Bošáci na festivale amatérskych divadiel, IV. ročník Bošácke divadelné dosky, kde sa predstavili divadelnou hrou Drápačky, ktorá mala veľký úspech.

Ďakujem ešte raz za pekný zážitok, želim Kálnickej studienke veľa divadelných predstavení a autorku veľa úspechov v tvorivej práci.

Zostávam s pozdravom

Žofia Hrančová
predsedníčka Krajskej rady MS

Zdravotná rubrika: Lymeská borelióza

Lymeská borelióza je infekčné ochorenie. Patrí medzi najčastejšie zoonózy prenášané kliešťami. Na človeka sa prenáša infikovaným kliešťom rodu *Ixodes*. Na prenos infekcie je potrebné dostatočne dlhé pricicanie kliešťa. Udáva sa niekoľko hodín (12 hodín) až niekoľko dní. Najznámejšími príznakmi včasnej lokalizovanej formy je migrujúci erytém (*Erythema migrans* EM) – považuje sa za I. štádium.

Ide o erytém (začervenanie) s častým centrál-

nym vyblednutím. Erytém sa objaví 3 – 30 dní po prisatí kliešťa v mieste jeho prisatia. Má buď celistvý alebo mapovitý vzhľad. Koža je nebolestivá a teplejšia než zdravé okolie, niekedy mierne svrbí. Erytémy sa môžu objaviť aj na iných miestach (preto migrans).

Toto môže byť sprevádzané bolesťami svalov, zhybov, únavou, bolesťami hlavy, zvýšenou telesnou teplotou a zväčšením regionálnych lymfatických uzlín. Dôležité je odlišiť zápalovú reakciu v mieste prisatia kliešťa. Drobné začervenanie, ako reakcia na mechanické poškodenie pri cicaní, je niekedy bolestivé do priemeru 1,5 cm. Začervenanie sa objaví po 6 až 24 hodinách po pricicaní kliešťa alebo po jeho odstránení. Ak začervenanie neprejde do erythema migrans, netreba ho liečiť.

Medzi II. štádium patrí:

Neuroborelióza – je postihnutie nervového systému boréliovou infekciou. Prejavuje sa ako meningitída (zápal mozgových blán) – s alebo bez parézy, rozumnej ochrnutie tvárového nervu (nervov).

Lymeská artritída – zápal kĺbu – je opuch jedného alebo viacerých veľkých kĺbov, príležitostne

progredujúce do chronického zápalu.

Očná forma lymskej boreliózy sa môže prejavovať v ktoromkoľvek štádiu ochorenia. Zriedka však vo včasnom štádiu. Postihuje ktorékoľvek časti oka, prejaví sa ako konjunktivitída, neskôr ako uveitída – zápal oka – s príznakmi červeného oka. Neskôr sa objavujú bolesti očí, bolesti pri pohyboch očí, dvojité videnie, rozmazané videnie a zhoršené videnie.

Diagnostika

Základom diagnózy bývajú obvykle klinické príznaky, hlavne prítomnosť erytému – začervenania. Významná je aj anamnéza pricicania kliešťa, ktorá však nemusí byť prítomná v prípade napadnutia nižšími vývojovými štádiami kliešťa (larva, nymfa). Tiež je dôležitá laboratórna diagnostika protilátok.

Liečba

Lymeská choroba je ochorenie, ktoré vieme liečiť antibiotikami. Včasné zahájenie liečby do značnej miery podmieňuje jej účinnosť a rozhoduje o vývoji ochorenia. Dôležitá je spolupráca praktického lekára, mikrobiológa, neurológa, infektológa a samotného pacienta.

MUDr. Lenka Benáková

Hygiena ustnej dutiny pri infekčných ochoreniach

Bakteriálne a najmä vírusové infekcie znižujú imunitu človeka, vrátane sliznic ústnej dutiny.

Medzi ústnou dutinou a pľúcami dochádza aj u zdravých jedincov k cirkulácii baktérií. Do pľúc sa vdychovaním dostávajú baktérie zo zubného povlaku a z ústnej dutiny. Pri výdychu sa baktérie z pľúc dostávajú do ústnej dutiny a usádzajú sa na povrchu zubov a okolitých dásňach.

Pri infekčných ochoreniach vyvolaných baktériami, ako je nádcha, angína, zápal priedušiek a pľúc, ale najmä pri vírusových ochoreniach, ako je chrípka, ale aj ochorenie COVID-19, sa výrazne zvyšuje počet infekčných častíc v ústach. Ústna hygiena je u pacientov s týmito ochoreniami, najmä vo fáze horúčok, znížená alebo úplne chýba. Zubný plak predstavuje rezervoár cirkulujúcich infekčných častíc z pľúc, pričom ich počet znásobuje kašeľ.

Denne používame zubné kefkы a aj keď vlákna zubnej kefkы sú zhotovené zo syntetických vlá-

ken, napriek tomu sa na nich usádzajú baktérie. Tieto pochádzajú z ústnej dutiny, ale aj z ovzdušia, kde sa nachádzajú.

Aké chyby nesmieme robiť:

- Zubnú kefkы po použití dôkladne opláchnite čistou teplou vodou a uložte ju do zvislej polohy hlavičkou s vláknami nahor, aby voľne vyschla.
- Nikdy nedávajte kryt na zubnú kefkы – tento slúži len pri transporte zubnej kefkы, napr. pri cestovaní.
- V mnohých kúpeľniach dnes sú umiestnené aj toaletné misy. Najväčšou chybou je, ak sa WC spláchne skôr ako sa zatvorí vrchný poklop. Niektoré baktérie a vírusy z ľudských výlučkov sa šíria vzduchom a usádzajú sa aj na zubných kefkách (štúdie, ktoré mikrobiologicky vyšetrili zubné kefkы).
- Ak je v rodine niekto postihnutý infekčným ochorením, je potrebné jeho zubnú kefkы odde-

liť od ostatných, ktoré sú umiestnené v spoločnom pohári.

- Dôležitá je pravidelná výmena zubnej kefkы – ideálne každé 3 mesiace. Výnimkou je infekčné ochorenie, vtedy musíte kefkы vyhodiť hneď, keď vyzdraviete.

„Otvor ústa a uvidíš svoje zdravie“.

MDDr. Matúš Gašpar

Pod'akovanie

Rada by som vyslovila veľké poďakovanie sestričkám z Charity v Beckove za uštie a darovanie veľkého množstva kvalitných ochranných rúšok pre našu ambulanciu, ktoré sme potom následne rozdali našim pacientom. Srdečne ďakujeme!

MUDr. Lenka Benáková

Čo to o činnosti klubu dôchodcov

Vážení občania, dôchodcovia, tak ako aj v minulých Kálnických ozvenách, tak aj v týchto chceme (výbor KD) dať vedieť o činnosti Klubu dôchodcov.

Ťažko je niečo písať, keď rok 2020, ktorý prežívame s epidémiou Korona 19, nám nepovolil moc robiť, okrem pomoci pri „Fašiangoch“ vo februári, dá sa povedať nič.

Pomaly sa z toho spamätávame a s iniciatívou člena výboru Jána Hladkého sa chystáme vynoviť Klub dôchodcov. Keď sme to všetko prebrali, čo by bolo treba urobiť, tak sme zavolali odborníkov – elektrikára, plynára a vodára. S malou dušičkou sme trpeli, čo to bude „obnášať“.

O niečo múdrejší sme išli za pani starostkou, ktorá túto požiadavku a sumu predniesla na zasadnutí Obecného zastupiteľstva poslancom, ktorí ju prehodnotili, odsúhlasili, teda schválili. Veľké ĎAKUJEME. Budeme sa aj naďalej snažiť dobre spolupracovať s Obecným úradom. Sme členská základňa s mnohými činnými členmi, len sa treba pýtať, aby výbor vedel, koho si môže dovoliť osloviť, nie každý môže a chce pomôcť. Momentálne sa hlavne jedná o obnovu klubu, vypratanie pivníc, do ktorých sa roky len nosilo, čo bolo nepotrebné. Takáto brigáda bola 1. júna, na ktorej sa zúčastnilo dvanásť našich členov a štyria členovia z klubu chovateľov. Bola to veľmi špinavá robota, ale už je to hotové.

Teraz nás čakajú práce na vnútorných priestoroch klubu, ktorým by sme chceli dať trochu iný nádych, aby slúžili aj občanom pri rôznych súkromných – rodinných – akciách a oslavách pri menšom počte ľudí. Touto cestou chcem tiež apelovať na dôchodcov, nie je len byť členom, ale ak treba a môžeme, tak pomôžem a zbytočne nehovorím – načo! Aj dobrá rada je niekedy pomoc. Tak isto sa podieľame aj pri dočistení cintorína po kosení.

Na záver ďakujem tým, ktorí nezištne pomáhajú výboru i členskej základni zvládnuť prácu, ktorú sme si predsavzali.

Predsedníčka KD v Kálnici Pečítová

Vyhodnotenie finančnej zbierky na detské ihrisko

Detská oddychová zóna v areáli TJ Zavažan

Na žiadosť o poskytnutie daru na detské ihrisko, zverejnenú na obecnej internetovej stránke a v Kálnických ozvenách, reagovali nasledovní darcovia: Petra Kadlečíková zo Starej Turej, Pavel Pavlech, Jaroslav Šustek, Roman Dovina, Mgr. Michal Feník, Ing. Ondrej Ševčík a Ing. Ján Šálek, Jakub Krchnavý, Miroslav Dovina s manželkou, Miloš Valovič, Poľovný revír Ostré vrchy – Tomáš Valovič a Dobrovoľný hasičský zbor Kálnica – Milan Borcovan. Celkom bolo darovaných 1.100,00 EUR. Týmto je žiadosť o poskytnutie daru ukončená.

Touto cestou ďakujem všetkým, ktorí svojim

Budúca hasička sa nezaprie

darom prispeli na „Detské ihrisko“ v areáli TJ Zavažan Kálnica, ktoré bolo sprístupnené po uvoľnení karanténnych opatrení. Obzvlášť veľké poďakovanie patrí majstrom stolárom – Jánovi Gajdošochovi, Ľubošovi Bulkovi a Jánovi Šickovi za bezplatnú a precíznu montáž celého detského zariadenia, vrátane náterov. Poďakovanie patrí aj Romanovi Dovinovi za dopravu zariadenia z Banskej Bystrice, jeho uskladnenie počas zimy, ako i ďalšiu pomoc. Ďakujeme Jakubovi Krchnavému za promptné vybavenie a pracovníkom firmy Ján Skovajsa – KLIMAT, vzduchotechnika, za vyrobenie plechových prvkov. Ďakujeme aj Pavlovi Pavlechovi za zabezpečenie a dovoz hliny na konečnú úpravu okolia detského ihriska a Milošovi Valovičovi za jeho zotravnenie. Celú akciu podporil 14 pollitrovými fľaškami marhuľovice a organizačne zabezpečil Dušan Filip.

Chlapci po futbalovom tréningu

Vstup na detské ihrisko, umiestnené v areáli TJ Zavažan Kálnica na neverejnom pozemku je na vlastnú zodpovednosť používateľa!

Dušan Filip, štatutár TJ Zavažan Kálnica

Oznam

Obec Kálnica hľadá obecného kronikára. Zaujímavosť sa môžu informovať na obecnom úrade u pani starostky.

- Detský domček s lezeckou stenou 890,00 EUR
- Občerstvenie pre posádku auta pri dovoze z Banskej Bystrice 10,00 EUR
- Farba, riedidlo a štetce 60,98 EUR
- Lepenka a šindel na strechu, OSB doska na pieskovisko a iné 30,00 EUR
- Piesok do pieskoviska 300 kg (Piesok 59,88 EUR, doprava 50,00 EUR) 109,88 EUR
- Hojdačka + lanový rebrík + kormidlo Marine 34 + teleskop s kompasom 51,30 EUR
- Zámok na detské pieskovisko 13,70 EUR
- Detské hračky do pieskoviska 4,98 EUR

Celkové finančné náklady na detský domček s príslušenstvom **1.170,84 EUR**

Rozdiel **70,84 EUR** uhradil TJ Zavažan

Spokojné detičky aj ich mamičky

TJ Zavažan počas pandémie COVID-19

Tak ako každoročne aj v tomto roku stolní tenisti a futbalisti sa pripravovali na začiatok jarnej sezóny 2019 – 2020. Futbalisti muži odohrali štyri prípravné zápasy na umelej trávě v Novom Meste nad Váhom a zúčastnili sa na štvordňovom tré-

ningovom sústreďení. Žiaci od 9.1.2020 do 5.3.2020 absolvovali deväť tréningov v telocvični ZŠ Kočovce. Obe stolnotenisové družstvá Zavažanu „A“ i „B“ odohrali päť jarných súťažných kôl.

Od 9.3. 2020, na základe rozhodnutia nadriadených orgánov z dôvodu pandémie koronavírusu, boli zastavené a zrušené všetky súťaže a doterajšie výsledky sa anulujú. Pre nasledujúcu sezónu 2020/2021 je rozhodnuté, že z jednotlivých súťaží nik nepostúpi ani nezostúpi.

V súčasnosti, keď aj športový život sa postupne normalizuje, stolní tenisti sa prihlásia do piatej a šiestej ligy, tak ako tomu bolo pred krízou.

U futbalistov v kategórii žiakov U13 a U15 vytvárame spoločné družstvá s Beckovom, ako to bolo aj v minulom ročníku. Chceli by sme vytvoriť

a prihlásiť do súťaže žiacku predprípravku - U9 - z detí narodených v rokoch 2012 – 2014. Futbalisti v dorasteneckom veku majú možnosť hrať v Beckove.

Najproblematickejšie sa nám to javí u mužov, kde viac hráčov chce ukončiť svoju aktívnu kariéru z titulu vyššieho veku, ale niektorí hráči i z iných dôvodov – (pracovné, zdravotné, resp. nezáujem). Nakoľko viac rokov už nemáme dorastencov a do mužstva neprichádzajú mladší hráči, máme vážnu obavu, že pre nedostatok hráčov nebudeme môcť družstvo mužov prihlásiť do súťaže. Je to o to smutnejšie, že do tejto situácie sa dostávame po nepretržitej 73 ročnej existencii. I napriek všetkým problémom očakávame, že niektorí hráči prehodnotia svoje rozhodnutia a vrátia sa na futbalové ihrisko.

Aj naša turistika pocítila COVID-19

Covid-19 takmer na celom svete potrápil všetkých ľudí. S obavami sme vyšli na ulicu, do obchodu – len pre potrebné veci, a potom rýchlo domov. Bol zákaz zhromažďovania, poriadania akcií, a tak aj v našej obci sa mnohé akcie nekonali.

Tešil som sa na prechod Hurbanovým chodníkom v spoločnosti mnohých známych, ktorý poriadame spolu s miestnou organizáciou Matice slovenskej, no nemohol sa konať. Tiež v spolupráci s klubom dôchodcov je akcia do Klíže neistá aj z toho dôvodu, že nevieme, ako je to tam na salaši, lebo došlo k zmene prevádzkovateľa a nevieme, kedy salaš otvorí.

Ostáva mi len veriť, že trochu vzdialenejší termín, 1. september, bude k nám priaznivý a že druhá vlna kovidu nepríde, a tak hviezdicový výstup pod Ostrý vrch ku dvojkrížu sa bude môcť bez problémov konať. Veď škoda by bolo, keby sa musel už 9. ročník tohto výstupu prerušiť. Teším sa, hlavne na túto turistickú akciu a že aj tento rok počet návštevníkov bez problémov prekročí počet dvesto. Veď ktorí ste tam boli, viete, že je tam vždy dobrá nálada, opekačka a mnohí, ktorí vedú alebo aj nevedia, prispievajú svojím hlasom k peknej pesničke, za sprievodu harmoniky, ktorá tam zatiaľ ani raz nechýbala. Všetci ste srdečne vítaní.

Predseda turistického oddielu pri TJ Ján Valovič

Naši prví - starostovia a richtári

Patrí k dobrým zvykom, že ľudia z obce sa zaujímajú o ľudí, ktorí stoja na ich čele teraz i v minulosti. Je to súčasť hrdosti na miesto, kde žijem. Preto možno nezaškodí pripomenúť si mená tých, ktorí obec spravovali. Treba však hneď v úvode poznamenať, že stredoveké obdobie je nám súčasníkom dávna minulosť a je menej zaujímavější ako napríklad predstavitelia obce za posledných 100 rokov.

Prvýkrát sa v písomnostiach uvádza ako kálnický richtár Matej Mlynár v roku 1609. Vzhľadom na to, že dedina bola rozdelená na Pánsku Kálnicu a Rožňovú Kálnicu, by bol menoslov richtárov od tejto prvej zmienky dlhý, uvediem len richtárov, starostov a predsedov MNV (Miestneho národného výboru) a obecného úradu v časovom poradí za posledných 120 rokov.

1. 1901 - 1918	Juraj Kváčala
2. 1920 - 1923	Adam Krchnavý Surma
3. 1923 - 1927	Štefan Roško
4. 1927 - 1932	Ondrej Valovič – Palkech
5. 1932 - 1939	Ján Hladký
6. 1939 - 1945	Ján Ševčík (komisár)
7. 1945 - 1946	Adam Kukučka
8. 1946 - 1954	Ján Ševčík
9. 1946 - 1949	Ján Straka
10. 1949 - 1954	Štefan Krcho
11. 1954 - 1957	Ondrej Jamrich
12. 1957 - 1960	Ján Ševčík
13. 1960 - 1964	Ján Krchnavý
14. 1964 - 1986	Adam Krchnavý
17. 1986 - 2010	Ing. Miroslav Borcovan
18. 2010 - 2018	Ing. Ján Krchnavý
19. 2018 - ...	Mgr. Iveta Poluchová.

Z tohto prehľadu vyplýva, že najdlhšie vykonával funkciu p. Ing. Borcovan – 24 rokov, po ňom p. Adam Krchnavý – 22 rokov a napokon p. Juraj Kváčala – 18 rokov. Teda títo traja spravovali obec viac ako polstoročie.

Výraznou postavou bol i Ján Ševčík (páleničiar), najmä počas vojny a v období začiatkov JRD (1957- 1960). Celkovo sa od roku 1901 vystriedalo v tejto funkcii 15 osôb. Priemerne

vykonávali funkciu 8 rokov. Všeobecná mienka je, že celkove sa najviac rozvíjala obec za pôsobenia predsedu p. Adama Krchnavého, ktorý vytvoril takmer vzorový tandem na miestnej úrovni s predsedom JRD p. Rudolfom Pagáčom a ktorého prínos pre občanov a obec dnes akosi nedoceňujeme.

Každý z vyššie uvedených štatutárov obce riešil problémy súvisiace s obcou, ktoré sa neopakovali a je ťažké povedať, že ten alebo onen bol najlepši.

Musíme brať do úvahy aj celkové podmienky, v ktorých funkciu vykonávali. Ak boli úspešní, tak to bolo nielen preto, že mali v sebe na to predpoklady, ale aj preto, že dokázali viesť ľudí. Stále totiž platí, že dobré príklady sú hodné nasledovania a dejiny (aj obce) netvorí len nadpriemerní jednotlivci, ale aj tí, ktorými sa vďaka schopnosti riadiť dokážu obklopiť. A z histórie sa dá a treba učiť stále. Preto chceme občanom postupne bližšie predstaviť tieto významné postavy histórie našej obce.

Ing. Milan Bušo

Oznam

Obec Kálnica hľadá obecného kronikára. Záujemcovia sa môžu informovať na obecnom úrade u pani starostky.

Podujatia v obci

december 2019 - jún 2020

06.12. 2019	Mikuláš
07.12. 2019	Vianočný koncert
11.12. 2019	SantaBus
18.01. 2020	Poľovnícky ples
26.01. 2020	Divadelné predstavenie
15.02. 2020	Obecná zabíjačka
28.02. 2020	Zhromaždenie obyvateľov obce
09.04. 2020	75. výročie oslobodenia obce
18.04. 2020	Dezinifikovanie VP v obci
30.04. 2020	Stavanie mája
01.06. 2020	Deň detí v škole

Pripravujeme

- **29. jún 2020**
Odhalenie tabule Hurbanova lipa na škole
- **28. august 2020**
76. výročie SNP
- **1. september 2020**
Hviezdicový výstup na Ostrý vrch k slovenskému dvojkrížu
- **30. október 2020**
Kálnické hody